

Jaar 1344 - De grote botsing tussen Poperinge en Ieper

Al bij al konden de Poperingenaars het niet laten om toch te weven, hoe moet een mens anders zijn kost verdienen, en dat konden de Ieperlingen dan weer niet verdragen. Het kwam tot een grote botsing.

In de Kroniek van Kortrijk lezen we het volgende:

In't jaer ons heeren M. CCC ende XLiiij in 't beghinsel van meye, die van Ypere, vernamen hoe dat die van Poperinghen hem vervorderden lakene te makene ghelyc dien van Ypere daeromme die van Ypere namen eenen capiteyn, gehieten **Jan van Oudtkerke**, ende die trac met heercrachte te Poperinghen ende die van Poperinghen om te wederstane die van Ypere maecten capitein **Jacoppe Bets** ende trocken dien van Ypere te ghemoeete. Daer was zeere gevochten ende Jacop Bets was daer doot ghesleghen,

Ende met hem groete meenichte van Poperinghen ende ooc ghevangkanen.

Uit de Chronycke van Vlaenderen

In het aenkommen van den somer hebben de Iperlingen andermael swaerlyk vervolgt d'inwoonders van **Poperinghe**, de welke sig soo in de laekenwevery gehoeffent hadden, dat sy in de konst aan de Iperlingen niet ne mosten wijken, waerom de wolwevers van Ipre een magtige ghewaepende bende hebben opgemaect en met hunnen bevelhebber **Joannes van Houtkerken** naer de stadt Poperinghe getrocken, dese dreygende met den lesten onderganck. Maer die van Poperinghe hebben hunne plaetse seer veylig voorgestaen, en men sag er veel bloedstortingen, soo te platte lande als in het bestormen van de stadt, tot dat de belegerdern eyndelijk onvermant synde, sig hebben moeten overgeven, soo haest als hunne aenleyder en voorvegter **Jacob de Bets** gedoodt was en veel andere van de belhaemers ghevangen synde, naer Ipere wierden geleydt, deze victorie maakte de gemoederen der winnaers even ongenadig op d'inwoonders van Langemark welkere wolweverijen ontrent den zelven tydt van d'Iperlingen wierden geplundert ende verbrandt.

Het casteel van Reningen wierdt in asschen geleyt ende het dorp Reningelst 't eenemael verwoest; de inwoonders van beyde dese plaetsen, omdat sy hulpsaem hadden geweest aen die van Poperinghe wierden ten deele verjaegt en ten deele vermoort.

Het enige overblijvende stuk van de wal van het kasteel van Reningelst, naast de kasteelweide.

En in de Jaerboeken van Veurne en Veurnambacht van Pauwel Heinderick lezen we het volgende: Alsoo de laeckenweverie in Vlaenderen seer bloeyende was, wiert het lant daer door seer rijcke ende sterck bewont.

Tot **Poperinghe** wasser oock soo groote weverie als oyt van te vooren geweest was: vele inwooners der prochien van daer ontrent ende voornamentlick der Casselrie van Veurne

beneerichden sich oock daer mede soo veel als het hun mogelick was: 't gone aen het gemeente van der selve groote bate bybrochte, **ende wel besonder aen die van Poperinghe, alwaer alle de laecken gebrocht wierden om geloot te zijn.**

De wevers van Ypre, jaloers zijnde, om dat de laeckenwevrie onder de geseyde streecke soo seer toenam, wierden grammoeidich om datter vele van hunlieder knechten ende wevers aldaergingen woonen. Daer sy noch het hooft verwerret hadden van alle de voorgaende oproeren, maekten sy twist jegens die van Poperinghe ende de prochien van daer ontrent, ende vingen al op eens tegen hun den oorlogh aen onder voorwendsel dat sy de Ypresche laecken namaeckten.

Daerom trocken sy ten jare 1344 uit Ypre met een grooter macht van volck, onder het beleet van Jan van Houtkerke, hunlieder capiteyn ende hebben die van Poperinghe op het onverwachts aengevallen ende bevochten. De Poperinghnaers (ofschoon sy hun te weer stelden) conden dien aenval niet wederstaen, ende hebben moeten wycken, achterlatende eenige dooden, waer onder anderen sich bevont Jacob Bets, hunlieder leydsman. Als den slagh geschiet was, vielen de Yperlingen als in Poperinghe, ende naer alle de voornaemste borgers daeruit gevangen genomen te hebben, leydden sy die in hunlieder stadt in de gevangenisse.

Naer dat de Yprelingen sulcx verricht hadden, trocken sy op de prochien de welcke ontrent Poperinghe gelegen zijn, ende commende te Renynghe, heeft het gemeente van aldaer hun vertrocken op 't casteel, toch dit hielp niet, want het selve wiert welhaest door d'Yperlingen ingenomen, ende door hun geheel verbrant.

Sy zijn toen van daer getrocken naer Oostvleteren, Westvleteren, Crombeecke, Proven, Locre ende andere daer by gelegen prochien, verjagende overal de wevers ende drapiers.

Gecommen tot Reninghelst, hebben sy de gansche prochie verbrant, uit gramschap dat de inwooners de wapenene opgevat hadden om hen tegen hun te verweeren.

Blijkbaar hadden de Ieperlingen onder leiding van Willem de Vos, eind april te Poperinge 'gepatrouilleerd' waarrbij men verschillende huizen in brand stak, verscheidene 'goede lieden' doodde en anderen arresteerde. Dit regiment nam dan het kasteel van Reningelst in van waaruit men de streek controleerde.

Tussen 30 april en 9 mei – zo schrijft Filip Hooghe - zonden de Gentenaars nog verscheidene delegaties naar Poperinge 'omme te sprekene 'van payse ende accorde'.

Maar dat hielp niet.

Op de 12de mei 1334 organiseerden de drie steden een 'herevaart' tegen Poperinge. Gent stuurde 150 sergeanten, Brugge zond er ook 150. Het Ieperse leger bestond uit 500 sergeanten uit alle ambachten genomen.

Het Ieperse leger werd geleid door Jan van Houtkerke en had ook nog 60 personen te paard. Verscheidene militieleden droegen rode kaproenen. Timmerlieden zorgden voor de oorlogsmachiens en de tenten van de schepenen.

Bij deze aanval op Poperinge werden er een 100-tal Poperingenaars gedood. 12 Poperingenaars werden als gijzelaars gevangen genomen en lieten ze twee aan twee als schapen naar Ieper overbrengen.

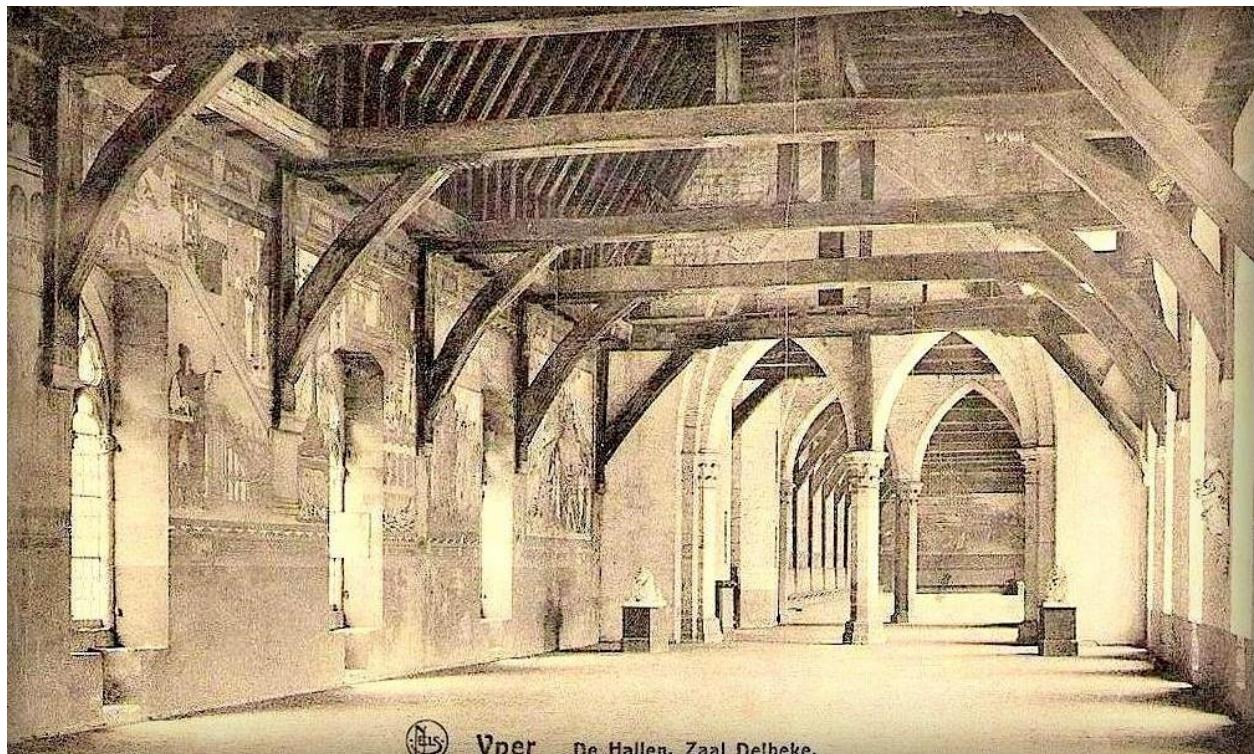
Deze gijzelaars bleven minsten 18 weken gevangen.

Ook in 'Dits de Cronike ende Genealogie van den prinsen ende Graven van den Foreeste ... door Jan Van Dixmude wordt dit verhaald.

ANNO
1344. **Anno Domini xiii^e ende xliv,** die van **Ypre**, int
 beghinsel van Meye, om dat die van Poperinghe
 maeften laken gelyc den laken van **Ypre**, sy namen
 eenen capiteyn, Jan yan Outkerke,¹ ende hy ghinc
 met een heercracht van vrome lieden te Poperinghe
 waert, ende die van Poperinghe maeften Jacop Bets
 capiteyn ende ghenghen die van **Ypre** te ghemoete,
 daer was zeere ghevochten, ende Jacop Bets was daer
 doet ghesleghen, ende vele van Poperinghe ghe-
 vanghen.

Ondertussen stelden de Ieperlingen een nieuwe ‘vrede’ die voor de overwonnen Poperingenaars bijzonder pijnlijk was.

De akte draagt geen datum maar ze dient gesteld te worden rond 7 augustus 1344

We vonden deze tekst bij De Pauw.

Dit is overeen ghedraghen ende ghewillekeurt bi den ghemenen commune van der steide van Ypre, up tveraghen ende tverzouken die de goede lieden van der steide van Brugghe, van den Vrijen, van den oostlande ende van den landen, steiden ende castelrien die ghesent waren 't Ypre omme tdebat dat es tusschen der steide van Ypre ende den dorpe van Poperinghe, overghaven by scripte ende togheden bi monde.

1 – Eerst dat die van Poperinghe zullen zenden ende gheven **20 personen** uten dorpe van Poperinghe, dewelke die van Ypre derute kiezen zullen **in ostagen** (*gijzelaars*) ende verzeikertheiden, ligghende bin der steide van Curtrike, omme wel te houdene ende te doen houdene, te vulcomene ende te doen vulcommen al datter ghepresentiert ende

overeenghedragen es, ende tzegghen wel ende volcomentlike te houden ende te doen houdene, datte gheseit ende gheprcuncyert zal wesen boven der presentatie ende overeendraghen, dat ghepresenteirt ende overeenghedraghen es bi den vorseide goeden lieden van Brugghe, van den Vrijen ende den anderen land ende steiden, dat es te weitene, dat die van Poperinghe zullen zenden **10 souffisante personen van den dorpe van Poperignhe te compostelles in Galissien**, palster ende scarpe te neineme, ende te prone te yvoughelieken daghe, tgen zegghene van den goeden lieden vorseid, ten corsten dat men mach

2 – Vort, dat **die van Poperinghe houden zullen de ambachten van der draperie**, ende dat der draprien toebehordt, met dekene ende met vinders, **in dezelve conditie ende maniere dat men se houdt ende houden zal bin der steide van Ypre**, ende dat die van Ypre, telken dat men dekene ende vinders steide van Ypre, ende dat die van Ypre, telken dat men dekene ende vinders van den vorseide ambachten vernieuwen zal binnen Poperinghe, zenden moghe, updat zi willen, 3 of 4 personen van dien van Ypre, omme te ziene ende te horen of men se maect in dezelve maniere dat men se tYpre maect

3 – Voirt dat men **de lijsten in de draperie** van Poperinghe maken zal **in dezelve vorme ende maniere dat tassay 't Ypre** ghemaect was, omme dat men tusschen kennen zal moghen de draperie van Ypre ende van Poperinghe.

4 – Vort dat die van Poperinghe diere ute sijn, zullen comen ende weisen int dorp van Poperinghe paisivelicke ende in rusten ende in paise ende daer bliven ende hem paiselicke houden bin den eersten 3 daghen dat de vorseide ghisele in haer gheselscip zijn zullen, omme bin den eersten 8 daghen daernaer te horen ende te wisene van haren husen die te broken sijn, ende van den goede, dat hem ghenomen es ghenouch te doene bi den goeden lieden vorseid, ende daerof te horen alle dgone die zi begeren gehordt te hebbene van den dorpe van Poperinghe, die mere of schuldich es te horen ten zegghene van den goeden lieden vorseid, en dat men se paisivel houden zal, zonder enighe enqueste up hemlieden te doene van allen dinghen dies dat men se ghecalengiert heeft, of calengieren mochte van enighen dinghen die ghespruit zijn van enighen zaken, daeromme dat die van Poperinghe ruumden, toten daghe van heiden.

5 – Vort, dat men **ene capelrie stichten zal bin der steide van Ypre** te zo wat kerken dat den voeght ende der wet goet zal dienken souffisante te ewelichieden, over de zielen van dengonen die daer doot bleven ende die capelrie teghevene bi den porost van sinte Martins of bi der wet van Ypre, ende tgoet van der capelrie sal zijn in der wet handen van Ypre, omme den capelain te gheldene.

6 – Vort, bezouc te doen bi den vorseide goeden lieden of enighe singuliere personen sijn binden dorpe van Poperinghe die tcommun van Poperinghe mesleet hebben ende daeraf correctie te wisene zonder letten up de gonnен diere in bevonden worden.

7 – Ende vort dat de vorseide goede lieden wisen ende zegghen zullen boven al deisen dinghen vorseid, van al dat hem dinct datter inne te beiterne ende te doene es ter eren van der stede van Ypre, dat ghebrake **eenen goeden ghestaden pais** te hebben tusschen partien ende hierof nemmermeer te scedene totter tijd dat zij dit vulzeit ende vuluut hebben.

Het dossier 1344

Om de Poperingenaars in hun ellende kopje onder te duwen werd er een uitgebreid dossier opgesteld waarvan we de stukken vinden bij De Pauw. Het zijn prachtige voorbeelden van middeleeuwse rechtspraak, waarbij we de namen weervinden van de Poperingse notabelen.

Brief van Poperinge waarin men de procureurs benoemd die het oordeel dat uitgesproken zal worden dienen bij te wonen. - Editie: **De Pauw**

Allen denghonen die des lettere zullen zien of horen leisen,

wie scepenen, koriers ende al
tcommun van den dorpe ende van
der kuere van Poperinghe, saluut in
onzen here

Ende doen te weitene dat wi
hebben ghemaect, gheconstitueerd
ende gheordineird, maken
constitueren ende orrdineiren in de
name van ons, over ons, elken van
ons, over onze hoire ende
nacommers ende over tdorp ende
kuere van Poperinghe, onze
gheminde ende ghetrouwe Pieter
Robaerde, Gillis Maertine, Jehanne
van Haringhe, Jehans zone,
scepenen, Jehanne vander Wedde,
Cornelis uten Eekhoute, Willem
Coopmanne, Lambert den Bonten,
Jehan Riseveis, Jehan Noidin,
Jehans zone, Jehan Kiekin ende
Christiaen Doedin, korriers,

Jehan Noidin, Willems zone, Jehan Maes, Jehan Haen ende France de Oom,
Rade over al tcommun van Poperinghe, onze warachtige ende wettelike procureurs ende
speciale boden ende gheiven hemlieden ende er meester partie van hemlieden vrije
vulcommene moghenhede ende speciael ghebod te compareiren ende te vertoghene in de
name van ons, over ons, elken van ons, over onze hoirs ende navolghers ende over tdorp ende
kuere van Poperinghe,
voor crachtighe werde ende vroede lieden, onze gheminde heren ende vrienden, vooghd,
schepenen, raed, deikene, hooftmanne ende ghezwoorne vander stede van Ypre, ende te
hoorne al dat zilieden up ons, elken van ons, up onze hoire ende navolghers ende up 't dorp
ende kuere van Poperinghe ordineren, zegghen ende wisen zullen
ende dat te ontfanghene over goed ende loyael vonnesse bedi wi hebben ons daertoe
verbonden bi letteren ende instrumenten ende gheiven ooc onnze vorseide procureirres ende
boden ende der meester partie van hemlieden, vulle macht te doene in de name van ons, over
ons, over elken van ons, over onze hoire ende navolghers ende over tdorp ende keure van
Poperinghe, alle manieren van eeden, die in dese zake behoren teweisene, ghedaen ende al te
doene in dese zake dat wi ende elc van onslieden over ons, elken van ons, over onze hoire
ende navolghers ende over 't dorp ende keure van Poperinghe zouden moghen doen, of wi
voor oghen waren,
omme wel te houdene ende te vulcomene tallendaghen tsegghen ende tvonnesse van onzen
verminden heren ende vrienden van der stede van Ypre vorseid,
als ziit gheseid ende ghewiist zullen hebben.
Ende wi beloven bi trauwen ende bi eede, ende up tverbiind van al onzen goede, van elx
goede van ons hoirs ende navolghers ende sdorps ende der kuere goede van Poperinghe
vorseid, wel ende ghetrauwelike te houdene exelike ende te vulcomene ol dat bi onzen
vorseide procureurs of bi der meester partie van hemlieden ghedaen ghezworen ende gheloofd
zal wesen in de vorseide dinghen ende in elke van hemlieden.

In oirschepe van desen dinghen ende in kennessen er waerheiden, zo hebben wie dese
procuratie ghedaen zeghelen over ons, over leken van ons, over onze hoir, naecommers ende

over al de kuere ende tdorp van Poperinghe vorseid, metten zeghelen der scepenen, korriers,
rade ende denghonne die over over al themene commun van Poperinghe vorseide,
gheconstitueird zijn in dese procuratie,
omme dat wi ghenen ghemeren zeghel ne hebben.
Ghedaen int jaer ons heren M CCC vier ende veertich
Jehan de le Beke

Van de 17 zegels die hieraan hingen, waren de volgende door De Pauw beschreven:

- 1 - Pieter Roebart – een rechtstaande vogel, linksziende naar een kruis
- 2 - Gillis Martins – een rechtszittende aap
- 3 - Jan Van Haringhe – een schild geladen emt drie haringen in band in een vierpuntige omlijsting
- 4 - Jac. Van Provende – een rechtszittende eekhoorn
- 5 - Lammin Stallaert – een rechts ziende vogel boven een drietak
- 6 - Johannis de Wedde – een W onder E in een vierpuntige gothische omlijsting
- 7 - Cornelis dicti de Eeckhoutte – een schild gezaaid met eekels, geladen met een schuine streep, waarop die merletten
- 8 - Willem Coepman – een schild gekwartierd met vier bollen
- 9 - Lambrecht de Bonte – een bontgevoerd schild in een vierpuntige omlijsting
- 10 - Jan Risewesel – een rechtsgaanden vogel, linksziende naar een rijs
- 11 - Jan Noidin – een O in een halster
- 12 - Jan Kieken – een schild met billetten een rechtsgaande kieken, in een zes puntige omlijsting
- 13 - Kerstiaen Doedin – een gebont schild, het hoofdstuk geladen met drie sterren, in een zes puntige omlijsting
- 14 - Jan Noidin – een schild met rechtsgaanden, linkszienden draak in een dubbele vierpuntige omlijsting
- 15 - Jan Moen – een schild met een open gevleugelde arend in twee gotische ineengevlochten vierkanten
- 16 - Jacob Hauewe – een rechtstaande houvast
- 17 - Frans Doem – een linkszienden arends of koekop

21 mei 1344

Brief uit Poperinge waarbij men bekent dat men zich niet gehouden heeft aan de uitspraak

van de 3 steden van Vlaanderen en belooft van dit in de toekomst wel te doen

Editie – De Pauw

Te allen denghonen die dit public instrument ende dese jeghenwordighe lettere zullen zien of horen lesen, wij scepenen, korriers, rade, deikene, hooftmannen ende al tcommun van den dorpe van Poperinghe, saluut - met kennessen der waerheid

Weiten alle dat, omm de reidene dat wie ende elc van ons wel weiten ende onsleiden claerlicke kenliic es, dat wie, bi den wille, consentie ende accorde van ons lieden ende van elken van onsliesen, gheobligiert ende verbonden waren ende zijn nieuwelike voor dese tijd, ter stede waerd van Ypre, over ons, onse hoir ende nacommers te exeliccheiden dat wie nemmermeer ne zouden maken, no doen maken strijpte halflakene; item dat wie nemermeer zouende maken ne doen maken, no laten maken enegherande ghesmoutte draperie,

of het ne ware dat wij maecten twaelf ellen of deronder, zonder lijste, enighen vierendeel breed ende dat te onzen draghene, te enen sticke ende nummeer an dat stic gheweiven, Item dat wij van Poperinghe voornoemd

nemmermeer zullen gheenrande snede houden, no doen houden, no laten houden, of het ne ware dat van den vorseide twaelf ellen die wie ghemaect zouden hebben, alsoo het vorseid es, onsliesen yet boven onsen sceppene bleive, dat wi dat mochten legghen in een seriiers huus, ende daer vercopen ende eis nieuwaere, ofte onsen ghebuer laten te hand, zonder yeuwer dach ofte markedach ofte toghedach daerof te houdene,

ende, ghevielt dat onsleiden enich van onsen lakenen, die wi useiren zullen, worden ghezcuerd ofte ghesneiden, omme enighe faute bi onsen kueren, dezelve sullen wij moghen legghen ende vercopen int huus van ons scerriiers ofte onsen ghrbuur laten te hand bi ellen, zonder dach no markedagh, no toghedach dearofte houdene,

Ooc dartoē meide zijn wi verbonden ter stede waerd van Ypre vorseid, in andren zeikeren pointen in der forne ende in der maniere dat zi zijn ghescreven in zeikeren letteren, beseghelt metten groten zeghelene van den drien steden van Vlaendren, Ghendt, Brugghe ende Ypre, dewelke leteren aldus beghinnen:

‘Kenlijc zi allen denghonien die sese letteren zullen zien of horen leisen et cetera’...
ende aldus einden: ‘ghedaen den xxix sten dach van aprille, int jaer dusentich drie honderd vertich ende drie’

Dewelke letteren vorseid, de stede van Ypre te hare waerd heift.

Wie, scepenen, korriiers, raed, deiken, hooftmannen ende al tcommun van den vorseide dorpe van Poperinghe, alle de pointen ghescrevne in de vorseide lettere eene tijd wel hilden, Wie van den dorpe van Poperinghe vorseid daernaer, **bi quaden rade ende met onzen onrechte**, daerjeghen ghedaen hebben, in groter prejudicie, scade ende achterdeele van der voornoemder stede van Ypre ende in contrrien van den letteren bovenghenoemd,
peinsende ende wel weitende tgrote recht dat de stede van Ypre vorseid heift,

ende onze onrecht dat wi haddende ende meenden in de zake ene pointen voorseid, willende, begherende ende conseenteirende, omme gheheelen pais, ruste ende eendrachtichede te hebbene ende te behoudene voordan dewelike tollen daghen tusschen der steide van Ypre vorseid ende ons, onsen hoirs ende nacommers, hebben beloofd ende noch beloven bi onzer zeikerheid ende bi eede, over ons, onse hoire ende nacommers, lyalike ende in goeder trauwen

1 - Dat wie, onse hoire ende nacommers of enich van ons, of enich van hemlieden, nemmermeer te eeneghen daghen zullen maken, no doen maken, no laten maken, strijpte alflakene

2 – Item, dat wie nemmermeer te eeneghen daghen zullen maken, no doen maken, no laten maken eenegherande ghesmoutte draperie, of het ne ware dat wijs maecten twalef ellen of deronder, zonder lyste, neghen vierndeele bred, ende dat te onzen draghene, te enen sticke nede nemmermeer an dat sticke gheweiden

3 – item, dat wij van Poperinghe voornoemd nemmermeer te eeneghen daghe gheenrande sneide houden zullen, no doen houden, no laten houden, of het ne ware dat van den vorseide

twaelf ellen, die wie ghemaect zouden hebben alsoost vorseid es, onsliden yet boven onzen sceppene bleive, dat wi dat mochten legghen in eens scerriers huus, ende daer veropen, ende els nieuwere, ofte onzen ghebuur laten te hand, zonder yeuwere dach ofte markdedach ofte toghedach daeroft te houdene

4 – Ende, ghevielt dat ons lieden enich van onsen lakenen, die wie useiren zullen, worden ghescuert ofte ghesneeden omme eeneghe statute bi onzen kueren, diezelue zullen wi moghen legghen ende veropen int huus van ons scerriers ofte onsen ghebuur laten te hand bi ellen, zonder dach no markedach no toghedach derof te houdene

5 – Ende dat wi nemmermeer jeghen dese drie pointen vorseid of eenich van hemlieden zullen doen, of doen doen, of laten doen in eenegher maniere, newaer wi beloven de drie pointen vorseid ende elc van hemlieden, te houdene ende te doene houdene te exeliken dagen

6 – Ooc beloven wi daertoe meide, bi onzer zeikerheid ende bi eede, over ons onse hoirs ende nacommers, ende over elken van ons ende van henliedne alle danddre pointen ende articlen ende elc van hemlieden diere ghescreven zijn in de voorseide lettere, gheseghelt metten zeghelen der drie steden vorseid, Ghend, Brughe ende Ypre, te houdene, te doen houdene ende te vulcommene te eewelicheiden, zonder daerjeghen in enegher maniere te gaene, no te doen, no te doen doen, no te laten doen in der voormen eende manieren dat in dezzelue lettere ggehouden ende ghescreven ‘es.

7 – Ende, omme dat wilieden in vele manieren met onzen onrechte jeghen de voorseide pointen ende articlen in grote quaetchineghe, scade ende prejudicie van der stede van Ypre voornoemd ghedaen ende gheghaen hebben,

willende ende begherende met alre omoedichede te gheerighene ende te behoudene de gracie, minne, vriendscepe, weljonste ende accord van der voorseide stede van Ypre ende van den goeden lieden van derzelver stede ende van elken van hemlieden, so willen wij van Poperinghe, voornoemd ende elc van ons ende beloven bi onzer ziekerhede ende bi eede, over ons, onse hoire, nacommers ende over alle deghone die onser voorseide kuere van Poperinghe toebehoren, ende over elken van hemlieden van al dat wilieden, of enich van onsliden ghedaen hebben jeghen de pointen ende articlen voorscreven, ende al dat wie, of enich van ons mesdaen of mesgreipen hebben, in wat manieren dat het zi,

jeghen de stede van Ypre voornoemd, of eneghen persone van diere zelver steide, bliven ende dat beiteren van ol te ol ter wille, ordinanche ende zegghene van onsen lieven ende verminden heren ende vrirnden, vooghd, scepenen, raed, deikene, hooftmannen ende ghezwoorne van der stede van Ypre vorseid, of van denghonen die zie daertoe deputeiren zullen, ende al dat zie of de ghedeputeirde van hemlieden daeroft ordinren ende zegghen zullen, in wat manieren dat het zi, dat zullen wie, ende beloven bi onser ziekerhede ende bi eede, ende elc van ons, over ons onse hoirs, onze nacommers ende over alle deghone die der kuere van Poperinghe toebehoren, ende over elken van hemlieden, te houdene, te doen houdene, te vulcommene ende te doen vulcomene loyalike, vulmaectelike ende in goeder trauwe, te eeweliken dagen,

zonder daerjeghen in enegher maniere te gane, te zegghene, te doen, no te doen doen, no te laten doen bi ons, no bi andren,

up den band ende obligatien van ons, onsen hoire ende nacommers, onsen goede ende den goede van elken van ons, van onsen hoire ende van onsen nacommers ende van elken van hemlieden, ende tgoed van den dorpe van Poperinghe vorseid, in wat steiden ende onder wat heren of justicien dat het vonden zi, of vonden mach weisen.

In orconcep van alle den dinghen vorseid, omme dat wie ghenen ghemenen zeighel en hebben, zo hebben wi scepenen, koriuers, raed, deiken, hoofmanne ende al tcomun van den dorpe van Poperignhe vorseid, over ons, onse hoire, onse nacommers ende over alle de ghone die der kuere van Poperinghe vorseid toebehoren dit instrument ende dese lettere ghedaen zeghelen, metten zeghelen

Pieter Robaerds Gillis Maertins, ende Jehans van Haringhe, Jehans zone, scepenen Jehandsvander Wedde, Cornelis uten eeckhoute, Willem Coopmans, Lambert Sbonten, Jehan Riseveis, Jehan Noidin, Jehans zoons, Jehan Kieckins ende Christiaen Doedins, Koriuers Jehan noidins, Willems zonde, Jehan Maes, Jacop Flaens, Frans de Ooms, Boudein Doedins, Boudien Scadelins, France Boeys, Jhan Scots, Clais Scepens, Jehan Hardebolles, Jehan Witten, Jehans zoons, Jacob Dalfins, Denis Sdammers, Jehan Claerbouds, Symoen Spichts, ende Gillis Sbleken, rade van den dorpe van Poperinghe vorseid,
Willems van Scoten, alsnu deiken van den weivers, Clais Stieren, alsnu deiken van den vulres, Michiel Scupers, als nu hoofman van den wulleslares, Jehan Melis, die men heet Zwarte, Lamberts van Sint-Omaers, ende Michiels van Borre,
over al tcommun van den vorseide dorpe van Poperinghe ende omme de meerre vezeikerheid van den dinghen vorseid,
zo bidden wij van Poperinghe vorseid ende verzouken met allen neresten onse lieven ende gheminde minen here Alaerde, proost van Sint Maertins van Ypre, ende meester Jehan den Berenger, tabellioen bi der auctoriteit ons heilechs svaders paus ende skeisers,
dat zi dese dinghen bovenghescreven ende elc van hemlieden, up ons kennen ende orconden willen, ende dat mijnhere de proost, vorseid zinen zeighel ende dat meester Jehan vorseid zijn teken an dit instrument ende dese lettere doen willen, metgaders onzen zeghelen.
Ende wie, Alaerd bi den ghedoghe van Gode proost van Sinte Maertens in Ypre van de ordine Sinte Augustyns, ter neresten beide ende verzouke van die van Poperinghe vorseid, kennen ende orconden dese dinghen bovenghescreven ende lek van hemlieden up hem ende hebben onsen zeghel an dit instrument ende dese lettere ghedaen, metgades haren zeghelen ende dne tekene stabellioens beneiden ghescrven
Ghescreven int jaer ons heren MCCC veertich ende viere, den een ende twintichtsten dache van meye

1 juni 1344

Brief van de 18 burgers van Poperinge die zich borg stellen voor de voorzeide belofte.
N. De Pauw

Wie, Hughe Weivel, Gillis de Paiere, Willem Haringe, Willem de Buc, Jacob van Provende, Clais Hooft, Jehan Haue, Jhan Rikebords, Colaerd de Vleeshauwere, Franse Dal, Christiaen Beke, Jehan Cappin, Davyd de Dammere, Jehan Conewin, Gherard Wittehane, Michiel de Buerrechtgrave, Heynrye Zelverbuuc ende Loys Stalin, alle kuerbroeders van Poperinghe, doen te weitene allen den ghonen, die dit publyc instrument ende jeghenwordighe letttere zullen zien of horen leisen , dat t'instrument ende letter twelke beghund aldus:

‘ Te alen denghonan die dit pyublyc instrument ende dese jeghenwordighe lettere zullen zien of horen leisen et cetera, ende aldus hendt: ‘Gheschrheven in t jaer ons heren M CCCC veertich ende viere, den XXI dach van meye’ –

twelcke instrument ende letter vorseid de steide van Ypre tharewaerd heift, gheseghelt metten zeghelen van scepenen, koriuers ende vele andre va nden comun van Poperinghe, ende twleke instrument ende lettere een religieus man ende discreet, iin here de proost van Sint maertins van Ypre, heift gheseghelt ter neresten beide ende verzouke van scepenen, koriuers ende den comune vorseid, ende twelke gehtekendes mette ntekene van tabgellionagen meester jehans Berengers, ter beide nede verzouke van den vorseide wethouders ende comune van

poperinghe, datzelve instrument ende lettere met allen den kennessen diere in staen, wi
kennen van pointe te pointe, alsoos al van scepenen, korriiers ende commune van Poperinghe
ghekennet zijn, ende approveiren, ratifieren, beloven ende zweren bi onzen eede ende in onze
ziele alle de beloven, verbinden ende alle de articlen ende conditiën ende elke bi harre, die in
datzelve insrument ende lettere bescreven staen wel ende leyalike te houdene ende te
vulcommen te eweliken daghen ende daertoe, wi verbinden onszelven, onze hoire alle onze
naercommers, onse goed, ons hoirs goed ende al onser naercommers, in alzulker maniere ende
met alzulken conditiën als scepenen, korriiers ende tcommun van Popernghe vorseid int
vorseid instrument ende letter metter wethouders zeghele, scomuns zeghele, miins heren
sproost ende met stabellioens tekene vorseid verbonden staen.

In orconcepēn van allen den dinghen vorseid hebben wi, kuerbroeders bovengheseid, dit
instrument ende dese lettere gheseghelt met onzen propren zeghele vutehanghende, dien wi
useiren, ende in meerre verzeikertheiden van den dinghen vorseid, zo bidden wi, kuerbroevers
van Poperinghe vorseid ende verzouken met groter instancie van nerenticheden, onzen lieven
ene gheminden meester Jehan Berenger, tabellioen bi der auctoriteit Ons Heilich svaders
spaeus ende skeisers, dat hi dese dinghen bovengheseveen ende elke van hemlieden, up
onsende up elken van ons kennen ende oconden willen, ende dat meester jehan vorseid, zijn
teken an dit instrument ende dese lettere doen wille, metgaders onzen seghelen
Ghedaen ende ghescreven int jaer ons heren M CCC veertich ende viere den eersten dach van
wedemaend

Hier komen nog enkele zegels die aan de vorige akten nog niet hingen. Daarbij zijn:

Hughe Wevel – Een schild met een wiel, in een vierpuntige gothische omlijsting
Gilis de papiere – een schild met een kwartier geladen met een gevleugelde arend en twee sterren
Willem Harinc – een schild met een haring en hoofde en een ster ten punte
Willem de Buc – een rechtsgaanden bok, in een dubbele vierkantige omlijsting
Clais hooft – een linksziend hoofd in een dubbele ivvierkantige omlijsting
Jehan Hauwe – een schild met twee kruisen, een ten hoofde in een vierkant en een ten punte, waarboven een derde kruis alles in een vierkantige gothische omlijsting
Jan Rickeboids – een B tussen drie sterren in een gothitsche driehoek
Collaert Vlaeschaurwer – een linksgaand dier
Frans Dal – een gekeperd schild
Kerstiaen Beike – een rechtsgaande koe
Jehan Ceppin – een hamer tussen twee sterren
Davit de Dammere – een vijftwijgige plant waarop twee vogels links en rechts
Jan Conewin – een weegschaal waaronder een vogel
Mikeel de Borghbrave – een burchtpoort met drie torens
Henrec Selverbuuc – een zesradirege ster in twee in elkander gevlochtene driehoeken
Loy Stalin – een schild met een gehaakt kruis nevens een ster

De restauratie van de oude wetten te Poperinge

In juni 1344 ontvangt de abt van Sint Omaars, een antwoord op zijn vraag van de Franse koning Philippe VI. Het is deze Franse koning zelf die stelt dat ‘en la ville de Poperinghes et en plusieurs villes et lieux en Flandres’ – dat er dus in de stad Poperinge en in verschillende steden in Vlaanderen, gedurende ‘onze oorlogen’ – de bewoners van deze steden en plaatsen, op aanstoken van onze vijanden van andere plaatsen die rebelleren, op hun eigen initiatief, zonder akkoord van onze religieuzen, verschillende statuten, ordonnances, vernieuwingen en mutaties op het gouvernement van de plaatsen hebben ingevoerd, en dit ter meerder schade en nadeel van onze religieuzen.

En daarop besluit hij dan ook dat: ‘Wij, geconsidereerd deze zaken, willen en octroiëren aan deze religieuzen, voor hen en voor hun opvolgers, ... dat al deze zaken weer afgeschaft worden. *Zodat dus de restauratie van de oude toestand volledig is.*

fait et donné à Fontaine ou Bois, .. l'an de grace mil trois cenz quarante quatre, au mois de juing. *Contresigné : Par le Roy, à la relation de mess. Sy. Baudri et H. Le Coch., Chasteillon.*

*Le roi de France confirme la souveraineté et juridiction de l'abbaye
de Saint-Bertin sur la ville de Poperinghe.*

Juin 1344.

PHILIPPE, par la grace de Dieu, roy de France, savoir faisons, à tous presents et a venir, que comme de par les religieux abbe et couvent de Saint-Bertin en Sainct-Omer, nous ait este signifie que comme ils aient en la ville de Poperingues, et en plusieurs villes et lieux en Flandres, et es parties environ souverainete et seigneurie avecq toutte jurisdiction et justice, haute, moyenne et basse, et autres proffits, droits et revenus, toute fois pour l'empeschement ou occasion de nos guerres, soit en temps des guerres ouvertes, comme des treves, les habitans des dites villes et lieux ou aucunz diceux, et plusieurs autres par contraincte ou fustigation de nos ennemis des autres lieux qui sont rebelles ou désobéissans à nous, ou de leur propre mouvement et volonté, de leur authorite, sans conge, assertement et volonte des dits religieux, ont fait et font chacun jour entre eux plusieurs statuts, ordonnances, innovations et invitations sur le gouvernement et état des dits lieux, changent et meyent les anciennes coutumes et usages d'iceux lieux, et autrement en plusieurs manières ont fait et attente et encore s'efforcent de faire et attenter semblablement plusieurs choses qui seroient et sont déjà celles qui ainsy sont faites et attentes, en prejudice et dommage des dits religieux, de leur église et de leur sujets, net et à renaitre, les dits attentats, innovations et autres choses, a etat premier, et deu, ne les ont peu ny encores ne peuvent contraindre les dits religieux, tant pour la puissance ou aides que les dites villes et lieux auroient, ou pourroient avoir, de nos ennemis et rebelles, comme autrement pour l'empeschement de nos guerres; si nous ont humblement supplié les dits religieux, que nous leur voulussion sur ce pourvoir de remede comme telles choses ne tourment au temps de paix à venir, en prejudice de eux, de leur église, de leurs sujets ny de leur jurisdiction; nous considerans ces choses voulons et octroyons aux dits religieux, et pour leurs successeurs et sujets, que quelconques ordonnances, statuts, innovations, invitations et attentats quels quils soient, et par quelque maniere que ce soit, en temps de guerres roialles tant passées dernierement comme presentes et a venir, soient guerres ouvertes ou treves durans, faits ou a faire esdittes

Coutumes de Lombardside, Loo et Poperinghe.

42

villes et lieux en Flandres denviron et es frontieres, sans le conge et autorite des dits religieux netonnt ou soyent en aucune maniere, en temps de paix, apres a venir, en préjudice des dits religieux, de leur église, ni de leurs successeurs et sujets; laquelle chose nous octroyons de notre plain pouvoir, authorite royale et de grace speciale par ces presentes lettres, esquels, pour que il soit permanable chose a tousiours, nous avons fait mettre notre nouveau scel, en labsence du grand, sauf en autres choses notre droit et en toutes lautruy.

Ce fut fait et donne à Fontaine-au-Bois lan de grace mille trois cens quarante quatre, au mois de juin.

Ainsy signe : Par le roi à la relation de Messieurs Scordure et H. Le Cocq, signet Castheillon, et plus bas : BAUDUN. COCK.

En marge : Nota dat den abt ende de religieusen van Sint-Bertin dese briefven selve hebben gheexhibeert int proces dat sy hebben gheintenteert jeghens Carel Ghysel, molenare tot Poperinghe.

Het dossier Het vonnis

En we gaan verder met het uitgebreide dossier .

Op 5 augustus 1344 komt er een akte van de officie van Terouanne aan de deken van de Christenheid te Ieper, en aan Bernard van Rinc, hun vertegenwoordiger om te Ieper bij het oordeel die de schepenen, te assisteren. *Daarmee kon men dan toch het oordeel van de drie steden officieel maken.*

638.

Lettres de l'official de Térouanne au doyen de la Chrétienté à Ypres, et à Bernard de Rinc, les déléguant pour assister à Ypres au prononcé 5 de la sentence que doivent porter les échevins d'Ypres contre ceux de Poperinghe (au sujet du différend relatif à la draperie).

1344, 5 août.

ORIGINAL : Ypres, *Archives Communales*. Chartes n° 527. Cet acte, scellé du sceau de l'official, est attaché à ceux du 24 août et du 6 septembre.

10

INDIQ. : I. DIEGERICK, *Inventaire des chartes de la ville d'Ypres*, t. II, p. 133.

Officialis Morinensis, dilectis et fidelibus nostris decano Christianitatis Yprensis et Bernardo de Rinc, clero notario in curia Morinensi, salutem. De vestra prudentia et fidelitate quamplurimum confidentes, vobis et vestrum cuiilibet tenore presentium damus in mandatis quatinus accedentes ubi propter 15 hoc fuerit accedendum, loco nostri et vice nostra, diligenter audiatis et recipiatis recognitiones, promissiones, obligationes, juramenta pene seu penarum civilium, appositiones, renunciations, submissions et alia quecumque quas et que baillivus, scabini, correarii, thesaurarii et habitatores ville et banleuce de Poperinghes coram vobis seu vestrum altero promittere, obligare, jurare, 20 apponere, renunciare, submittere et facere voluerint per se vel per procuratores eorum legitime constitutos ad hec et fundatos, ad opus providorum et honestorum virorum advocati, scabinorum, consiliariorum et comunitatis ville Yprensis seu pro ipsis et villa Yprensi predicta, et ea que coram vobis acta fuerint in scriptis fideliter redigatis et nobis renuntiatis sigillis vestris seu 25 vestrum alterius sigillata et conscripta, ut per nos approbari et ratificari valeant

et inde fieri littere sub sigillo curie Morinensis robur obtinentes firmitatis,
vobis et vestrum euilibet, quantum ad premissa et ea tangentia, vices nostras
committeutes.

1344.

Datum sub sigillo diete curie Morinensis in testimonium premissorum, anno
5 Domini millesimo CCC^o quadragesimo quarto, quinta die mensis augusti.

Op 7 augustus komt de grote ‘uitspraak’; het zoveelste vonnis over Poperinge. Heel kort samengevat kwam het hier op neer dat men het weefverbod nog maar eens bevestigde en dat de Poperingenaars verschillende boeten moesten betalen naast verschillende schadevergoedingen.

Daarnaast dienden ze ook in de kerk te Reningelst een mis te stichten voor de doden die daar gebleven waren.

Als groot dreigement hing een boete van 20 000 pond parisis boven het hoofd van de Poperingenaars indien ze in de toekomst nog maar eens deze ‘vrede’ zouden overtreden.

Zaaien naar de zak

7 augustus 1344 – Editie De Pauw

Ten allen dengonen die dit public instrument ende dese jeghenwoordighe lettere sullen sien
jof horen leisen, wi, voght, scepenen ende raed, deiken, hooftmanne ende ghezwoorne van eer
steide van Ypre, saluut met kennessen der waerhedee

Ende doen te weitene dat wi, als wisers van den mesgripe dat die van **Poperinghe** hebben
mesgrepen ende mesdaen met haren groten ontrechte,

also ziselve ghekennet hebben bi haren lettren, jeghen de steide van Ypre,
als van drien pointen toucheirende der yperscer drapperie,

dats te weitene, van den **strypten halfflakenen**

ende van **den ghesmoutten lakenen** of clederre, dewelk die van Poperinghe nemmermeer
ghemaect souden hebben,

ende als van **der sneide**

dewelke si nemmermeer ggehouden souden hebben,

dewelke drie pointen voorseid si hadden in tiden verleiden upghegheven in groten prejudicie
ende achterdele van der stede van Ypre,

dies haer de voorseide steide so sere doleirde dattere eene ghescil of rees doen tusschen der
voorseide steide ende dien van Poperinghe,

omme twelke te weren die van Ypre of ene side

ende die van Poperinghe of ander side,

hem verbonden wel ende loyalike te houdene, ter vriendeliker ende neresteliker bede van
den tween steiden Ghent ende Brughe, tzegghen ende vulle ordinanche van den drien steiden
van Vlaendre, Ghent, Brugghe ende Ypre,

dewelke drie steiden, mids den verbinde voorseid wijsden,

mids langhen rade ende goeder deliberatien daerup ghehad,

dat die van Poperinghe exelike chesseren souden van den drien pointen voorseid
metgaders meer andren pointen,

up de peine van hondert pond groten te verbuurne, telken dat si jeghen enech vanden
 voorseide pointen doen souden,
 alsoost claeerlike blijct bi der lettre van den vonnesse, gheseighelt met den zeighelen van den
 drien steiden van Vlaendre,
 up tverbind van der steide van Ypre ende van die van Poperinghe,
 twelke vonnese die van Ypre tharewaert hebben,
 ende twelke vonnesse die van Poperinghe ontfinghen,
 ende na den wysdomme binaer hielden een jaer,
 sonder hier daertoe te aligieren, no te propseiren, ende daerna,
bi quaden rade, ute vullen wille ende met haren groten onrechte,
 de voroseide drie pointen uphieffen,
 in grieve ende groten achterdele van der stede van Ypre, omme dewelke zaken zo grote
 discentie rees, **datter bloedstuertinghe, brandstoringhe ende veile ander grote scaden**
ende grieven of reisen,
 ten verliese, grieven ende groten achterdele van der voorseide steide van Ypre,
 daeraf dat die van Poperinghe al cause waeren
 ende met haren groten onrecht, twelke zi wel ghekennet hebben, ende a lbelovet hebben
 loyalike te beiteren, ende in goeder trauwe belooft bi eede loyalike te houdene,
 ol datter werd ghewijst ende gheterminateit bi ons voghd, scepene, raed, deikene, hooftmannen
 ende ghezwoorne van der steide van Ypre,
 alsoost claeerlike blijct bi enen instrumenten papael ende imperiael, (*van de paus en van de
 keizer*)
 twleke de steide van Ypre thaerwaert heift, ghezeighelt metten zeighele van enen eerwerden
 prelaet, religieus ende discreet **meester Alaerds**,
 bi den ghedoghe van Gode provost van Sinte Maertins tYpre,
 ende met den zeighelen der scepene, ,oriiers ende veile menichten van den commune van
 Poperinghe, over hemlieden , haerlieder hoir ende al haren naercommers,
 int welke laetste bezeighelde instrument **die van Poperinghe** over hemlieden, haerlieders
 hoirs ende nacommers van nieuws hebben belooft, bi ede ende bi seikerieden,
 de drie principale pointen voornoemd eeuwelike of te leghene ende nemmermeer daerjeghen
 te doene, ende in allen andren pointen teerste bezeighelte van den voorseide drien steiden wel
 ende loyalike eeuwelike te houdene

**Wie, voght scepene ende raed, deikene, hooftmanne ende ghezwoorne van der voorseide
 steden van Ypre**, hebbende ghehad hierup langhen, ripen ende voorsienen raed, met goeder
 deliberatie ende vulre voorsienecheit
 ende meer ghedaelt bi weighen van ontfermenesse voort te gane
 dan bi weighen van rigeure, no van hartheiden,
 omme alle materien van discoorde ende van discentien of te legghene,

ende omme allen pais, ruste, poursuit ende eendrachtecheide van partien ende van den
ghemenen lande van Vlaendre te voedene ende te behoudene,
hebben ghetermineirt, gheseit ende ghewijsd, termineren, segghen ende wisen in der maniere
dat hiernaer vollecht

- 1 – alder eerst, dat die van Poperinghe nemmermeer sullen maken **strijpte halflakenen**
- 2 – item, dat die van Poperinghe nemmermeer sullen maken enigerande **ghesmoutte draperie**, of is ne makeden twelf ellen of daeronder, zonder lijste, neighene vierendele breed, te haren draghene, te enen sticke, ende nemmermeer an dat stic gheweven
- 3 – Item dat die van Poperinghe nemmermeer **gheenrande sneide** sullen houden, of het ne ware dat van den voorseide twaelf ellen cleeds, die si ghemaect souden hebben, also voorseide es, hemlieden te boven haren sceppene bleve, dat si dat mochten legghen in eens sceriiers huus, ende daer vercopen ende als nieuwer, of haren ghebuur laten ter hand, sonder yeuwer dach of maerkdedach of toghedach daeroft te houdene
- 4 – Ende, ghevielt dat hemlieden enich van haren lakenen, die si useren sullen, worden **ghescuerd of ghesneden**, omme eneghe faute, bi haren kueren, dieselven souden al moghen legghen in haers scerieters huus ende daer vercoopen, of haren ghebuur laten te hand, sonder yeuwer dach n markedagh no toghedach deroft te houdene, also hemlieden bi den eersten vonnesse van den drien steiden ghewijst was, ende also ziselve in haer laetste bezeighelte, weisende instrument van tabellioene beloofd hebben bi eede ende bi zeikereide over hemlieden, haerlieder hoirs ende haren naercommers int welke instrument zi belooft hebben al haer mesgrijp te beiteren ten segge van ons wisers voorseid
- 5 – Item, wisen wi, voghd, scepene, raed, deikene, hooftmanne ende ghezwoorne van der voorseide steide van Ypre, tlaetste bezeighelde instrument in allen pointen exelike te houdene, ende dat **die van Poperinghe**, haerlieder hoir no haerlieder nacommers, nemmermeer ghene nieuwe dinghen begonnen moeten in prejuditie van der steide van Ypre, ende dat si moeten commen voor minen here van Vlaendre, ende hare loyale macht doen omme deise vonnessen te doen conformeiren, alsoodbezeighelte vanden drien steiden vonnesse inheift
- 6 – Item omme te redene dat die van Poperinghe, een lanc stic achter tvonnesse wel hemlieden houdende claelelike wrochten de voorseide half lakene, tghesmoutte ende sneide hielden, ende die van Ypre hemlieden baden ende dicken deden bidden dat sij hadden willen omberen, houden tvonnesse ende ghelden **de peine vanden hondert pont groten**, diere up stont dewelke zi verbeurd hadden ende zi als meineghe peine verbeurden als zire dicken jeghen deden, wie, wisers, voornomt inclineird altoos ter meester ghenadechede, wisen dat de wet van Poperinghe, met haren comune, ghelde de ene peine allene, dats te weitene **hondert pond grote** ende die te converteiren der steide van Ypre twintech pond grote, minen heere van Vlaendre twintech pond grote, den bisscop van Therenborch twintich pond grote, der steide van Ghend ende der steide van Brugghe, elker twintich pond grote, alsoost tvonnesse van den drien steiden inheift, te gheldene bin diesen naesten viertienachten
- 7 – Item, omme te redene **dat Jhan de Rode ende sine ghesellen, met den cnapen die de rode caproene droughen**, waren versleghen ende haer goed ghenomen verre buter de kuere van Poperinghe; ende die van Poperinghe hadden beloofd bin diere verder huten haere kuers niet te commene, hoe dat men deise nemmermeer te wel soude moghen verzoenen, wi, wisers voornomt, altoos willende werken metter ghenadicheide,

wisen dat zi **Jhan den Roden**, omme dat hi capitein ende beleder was van al den andren diere laghen, zoenen sullen met ghevene, over de dood ende over al tgont dat hier liet **drie pond grote**, te converteiren alsoos der wet van Ypre goed zal dingken

8 – Item, **Clais den Roden, Willem Wildegans, Masin Almare, Jacob Bolle, Jhan Walemein ende Willem de Scietspoelmakere**, alle souffisante cnapen schotters, dat zi elken van deisen zoenen zullen ende gheven over de dood ende over al tgont dat zire lieten, over **elken twe pont grote**

9 – Item over de dood, ende dat sire lieten van **Willine van Lauwen, Pieter Calewarde, Hannin Ghise, Canin Ghise, Wouter Sleitande, Hannin Kerenstaffe, Hannin den Mereseman, Hannin den Beghe, Hannin van Poperinghe, Claise van der Molne, Danekin Corneze, Jhan Lamme, Pieter den Lomp, Claise van Hokerne, Hannekin van Trecht, ende Hannine vander Coppe**, over leken van desen, **tien pond parisis**, te bekeerne alsoost voorseide es

10 – Item sullen zi gheven **Willem den Corten, den hooftman van den Roden caproenen**, denwelken zi vinghen, ende hem namen zijn paerd ende sine wapine, over al, **twintich pond parisis** te bekeeren alsoost voorseid es

11 – Item sullen zi gheven **Pasin Stasine, Joris Nuenbrode, Jhan Haeken, Hannin Marchatne, Claikine den Wulff**, dewelke zi vignhen ende hare wapine namen, elken over de wapine die sire lieten, **vijf pond parisis**, te bekeerne bi der steide alsoost voorseid es

12 – Item, **Jhan Groenewike**, die hemlieden ontghine, over dat hire leit vijf pond parisis ende al tghelt van den doden ende van den wapinen te gheldene bin veertech daghen naestcommende

13 – Item, omme te redene dat zi daer vinghen de sesse personen voornoemd boven der voorseide verde ende wouden ende solanghe hildse **in vanghenenesse** dat de steide van Ypre over hare huushuere ende over hare coste moesten betalen te Poperinghe drie pond ende twee schele grote, so wisen wi, omme dat boven verde was ghedaen, dat die van Poperinghe sullen ghelden der seide van Ypre de voorseide drie pond ende twee schele grote bin viertienachte naestcommende.

14 – Item, omme dat tzoendinc van deisen doden zo gheandelike ghewijst es, ende het eerlice es der namen gods der sielen te ghedinkene metten werdeliken dienste ons heren van hemelrike, so wisen wi dat die van Poperinghe bin Ypre of bin der castelrie **sullen beszettenden kerken te Rininghelst**, daer de voorseide dode bleven, van vide endetwintich ponden parisis (26 p.p.) erveliker renten sjaers, omme dewelke de voorseide kerke sal teeuweliken daghen doen segghen in de kerke voorseid, **eene messe** elken sdaechs ende deise besettinghe moeten bi doen bin van heiden in een jaer, ende waert so dat sijt niet ne deden, so moesten zi tenden jare uplegghen vive ende twintiech ponden parisis over de messe van deisen jare der kerke voornoemd ende daertoe mede in droghen ghelde danne stappans over de ervelike messe voorseid, over leken penninc viere nede twintech penghe te legghene in den handen van den proost van Sint Martens tYpre, omme bi den rade van der wet van Ypre ende bi kerckmeesters van Reninchelst tente mede te copene ten behoude van den zielen van al dne personen die omme dit zoen dood sijn bleven ende omme de sielen te beter eeuweliker blicepe te bringhene

15 – Item omme is dat **die van Poperinghe** wel wisten dat zi met haerne groten onrechte boven den vonnesse van den drien steiden, strijpte halflakene ende ghesmoutte lakenen maecken ende sneide hilden ende hemlieden de stede van Ypre dicken bad ende deide bidden diest omberaem ende sij t niet laten en wilden die van Ypre ne moesten met haren groten rechte zouken alsins bedwanc hoe men se in dien hebben mochten dat zi haers onrechts omberen wilden ende die van Poperinghe met haere

overdadigher cracht niet sovele daerof hielden
si ne camen in meerre wille van overmoeden, verbernen ende roven der poortesgoed van Ypre
bin der castelrie ende daerbuten bin mijns heren palen van Vlaenderen
in groten grievem, quetsinghe ende scamenesse van der voorseide steide ende van den singulieren personen van derselver steide die tverlies hadden;
wi, wiseers voornomd, merkende dat redene doende zi dit nemmermeer te wel ghebeteren mochten,
ende dat tverlies van den sommeghen van deisen brande sonderlinghe groot ende scadelike was, ende dat die van Poperinghe met onmoede heden in dit ende in al haer ander mesdoen in ons lieden ghevallen sijn te beiterne,
ons wisers voorseid,weisende met ontfermicheiden themlieden waert gheporret,
hebben ghewijst ende wisen **dat zi sullen besetten den Heiligen Gheest tYpre**, bin der steide of bin der castelrie, **vijf ponde parisis ervelike sjaers** bin desen eersten jare, of tenden jare betalen over elken penninc viere ende twintich penneghe,
over den zwaren brand die si maecktn up tgoed vanden

Heiligen Gheest van Ypre
16 – Item, si sullen gheven **Jhanne van Douvay**, over tgoed dat si hem verbornen, **twee ende twintech pond parisis**, **Danele den Stier**, over sinen brand, **viere ponde ende vijf schele grote**, **Claise Marsenzone**, een ende veertich schele ende sesse peneghe grote, **Jhanne van Bellinghem**, drie pond grote, **Jacob Struvinne ende Jhanne den Smit**, viere pond ende tien

schele grote, over tgoed dat zi hemlieden verbornen ende al dit te gheldene bin medewinter eerst commende.

17 – Item, wi wisen dat al tgont dat die van Poperinghe ghecalengierd hebben of andersins ofghewonnen bi haerre wet, sijt bi arreste of andersins ,
bi causen van deisen ghescille, van der poorters goede van Ypre,
dat al dat si te nielen, ende ooc al te nielen al den ban die de here of de wet van Poperinghe
ghestreet of ghewijst hebben up die van Belle,
of up andre onse helpers, ghedaen, omme cause van deisen debate, ende waert zo dat enich
van Poperinghe mesgrepe jeghen enich vanden helpers van der steide van Ypre omme dit
okizoen, dat souden zi moeten beiteren ten segghe van der wet van der seide van Ypre
18 – Item, wisen wi dat, **omme ene exelike ghedinkenesse**, dit bezeighelte wel te houdene
staende, dat up elken **sinte bertelmeus dach**, so sullen comen tYpre stappans naer noene, met
procuratien al machtech, **vijf scepene van Poperinghe, twee coriers ende drie personen
van haren commune**, over al tdorp van Poperinghe, ende **daer zweren over hemlieden
over al tcommuun van Poperinghe**, over haerlieder hoir ende al haerlieder nacommers, dit
bezeighelde instrument ewelike wel te houdene.

19 – Voort, wisen wi dat, telken dat men te Poperinghe de wet vernieuwt of wie dattere officie
voordan zweren sal, wat oficien dat het zi, dat hi daer zal zweren dit bezeighelte exelike wel
te houdene.

20 – Voort, omme alle deise zaken wel ende loyaellike te houdene,
so wisen wi dat texeliken daghen die van Poperinghe sijn ghehouden te sendene tYpre, telken
dats de wet van Ypre sal begheren, **twelf ghisele of min**, die tYpre bliven sullen ter
ghenoughelijcheden van der wet van Ypre,
ende begherden de wet van Ypre eneghen persoon dire niet comen en wilde,
so moestene de wet van Poperinghe dwingenhaer daertoe, ende ghevielt dat hi,
omme haerlieder bedwanck tdorp van Poperinghe, ruumde,
so mochtene de steide van Ypre in doen daghen op tverbind, ende verwinne ende bannene bi
contumatiën van sinen hoofde van haere lieden, ende nochtanne so souden si moeten senden
tYpre enen andren ghisel ter ghenoughelijkcheiden van der wet van Ypre, int ghezach van dan
andren ghisile diere ghebrake.

21 – Ende voort, omme dat het wel claeरlike te weitene es dattere eneghe van Poperinghe
meer tissers ende beleders waren te desen groten mesdonee danne meneghe andre,
so wisen wi dat scepene van Ypre sullen horen **ene goede loyale enqueste** in Poperinghe,

omme waerachtelike te
weitene wie si ghesijn
hebben ende die claeरlike
gheweten, **dat menre tote
twintighen sal senden
drie jaer te woenne in
Inghelant, (verbanning
naar Engeland)**

dewelke tenden jare goede
letteren sullen bringhen dat
zire hare residentie wel
ghehouden hebben, of de
steide van Ypre ne wilde
hemlieden gratie doen, ende
diere niet en voere ende sine

residentie hielde, dat ware up sijn hoofd, behouden in allen zaken mijns heren recht van Vlaendre ende eerlijcheide, ende elcs recht.

22 – Item wisen wi dat scepene ende korijers van Poeringhe commen sullen, of senden machtech in de name van hemlieden ende van haren commune, voor minen here van Vlaendre, zo welken tijden dats de steide van Ypre vermanen sal, bin viertienachten daernaer, omme minen here van Vlaendre voorseid te biddene ende te supplyere dat hi deise vonnessen ende segghen confirmere.

23 – Ende omme dies dat de steide van Ypre wel te costen ghedaen heeft omme dit okizoen totter werde van **twintech dusentech ponden parisis**, metten welken ghelde men de voorseide steide als voord soude setten, als elc weten mach, om pais ende ruste jeghen wedewen, weesen ende andere diverse personen, jeghen wien de voorseide steide ghehouden es,

updat men die somme van die van Poperinghe name, ende hoe grote vrame dit der voorseide steide draghen soude, de voorseide steide ghemeenlike,

ende wi, wisers, ute haerre macht ende goeden wille altoos ghedeclineerd ende ghedaeld thaerlieder meeste gratie ende ontfaermescheide ende noch ende altoos in begherten hemlieden te bewachtene van te sere teweisene ghequetst ende in loyaleiden menende ende uppenbaerlike toghende de grote jonste bezeighelte ende al hare belove, zonder fraude, die zi ghedaen hebben der voorseide steide van Ypre, hebben ghewijst ende wisen dat alle die van der kuere van Poperinghe, haerlieder hoir ende haren naercommers, teeuweliken daghen

wel ende loyalike houden alle de vonnessen ghescreven in dit bezeighelte,

ende waert so dat sire in henech point jeghen daden of għingħen, dat stappans, daert de wet van Ypre kenlijc dede tween tabellioenen (*notarissen*) dat zi in enech point daerjeghen ghedane hadden, dat zi stappans hadden verbuerd jeghen de steide van Ypre de voorseide twintech dusentich ponde parisis,

al danne den dach verleiden, de welke somme van ghelde voorseid, de voorseide steide, of de ghedeputeirde vander steide weighe van Ypre,

soudē mogħen innen, ende omme die te inne,

gheven of beloven up die van Poperinghe, **den tienden penninc van ghiften**,

te zo wat heren of justieciens dat die van Ypre soudē willen trekken omme de voorseide somme van den ghelde te għehalene ende te gherīgħene, ende al ware dieselje tgħifte gheloofd għegħeven ende daertoe mede alle andre costen, scade ende verliese, dire de voorseide steide of hebben soude of toedoġen soude,

als verre als de għecommiteirde vander steide weighe van Ypre soudē dirren segħġen, sonner eed no prueve te doen ludene,

alle die wisen wi dat se die van Popepringhe ghelden, metgadars den twintich dusentich pondon sonner de twintech dusentich pond hiet te minderne.

24 – Ende, ghevielt, twelk of God wilt, niet ghevallen sal, dat si jeggen enech point deden, bi denwelken de twintech dusentich pond worden għecalengierde, ende die van Ypre op hare ghedeputeirde vollechden, of dat sire of għeinnet hadden,

waert al waert zom, so wisen wi dat, telken dat sire in eneich point jegħen deden voord, datzi soudē sijn ghevallen in ēne paine van hondert pond grote,

den twintich pond grote minen here van Vlaendre, dandek twintich pond grote den bisschop van Therenbuerch, den steiden Ghend, Brugghen ende Ypre elker twintich pond grote, te inne metter ghifte van den tiende penninghe met costen, met scaden up die van Poperinghe, te wat heren dat die van Ypre soudē willen trekken, ghelijc der somme van den twintich dusentich ponden.

28 – Item, wisen wi dat alle de scepene, alle de korijers, ende vive over al tcommun van Poperinghe, machtich met procuratiens over alle die van den dorpe van Poperinghe,

sullen zeighelen, beloven ende zweren ende hem verbinden, bi eede ende bi zeikerheiden, alle diese pointen ende vonnessen ende elc bi hem, wel ende loyalike, eeuwelike te houdene, ende dat alle deise selve sullen commen voor haren ordinaris, machtich alsoost voorseid es, zeighelen, beloven ende zweren ende hem verbinden, alsoos daertoe behoord, alle deise vonnessen teeuweliken daghen wel ende loyalike te houdene, ende ghinghen sire jeghen in enech point, dat si de somme vanden twintich duesentich ponden ende van den hondert pont groten voorseid, elke up also zi ghestellet sijn, hadden verbuurd te inne, alsoos vorseid es, ende dat zi daertoe meide waren verwaten, ende bleiven zi verwaten veirtich daghen, dat si hem verbonden hemleden ende tdorp van Poperinghe interdyt te weisene, ende dat zi sullen van hemlieden doen quetescelden ende renunchieren alle helpe van der heilicher kerke, van crucen ende van crunen ghenomen ende te nemene, alle respite van pause, van cardenalen, van coninghen, van graven ende van allen awerliken eersceipe, alle zaken van ghedinghe, fraude ende bedrieghe, alle lettren van gratien gheempitriert of te empetreiren bi hemlieden of bi andren ende alle de zaken ende exceptien in erdrike als uterlike, of als zi hier alle bescreven waren, die hemlieden, den enen van hemlieden, haerlieder hoire of haren naercommers te baten of te helpen souden moghen commen ende dewelke dien van Ypre of eneghen van haren helpers soude moghen commen te deren, ende specialike tenen rechte segghende dat general renuntiatie es niet scoudech van werden te weisene.

In orconcep van al deisen dinghen hebben wie deise lettere ende dit instrument ghezeighelt met den groten zeighele van der steide van Ypre voorseid

Ende wij, Pieter Robard, Gillis Martin, Jhan van Haringhe, Jhans zone, Jacop van Provende, Lambrecht Stalard, Jhan Baerd ende Franchois Hardebolle, scepenen,
Jhan vander wedde, Vornelis uten Eeckhoute, Willem Coopman, Lambert de Bonte, Jhan Riseveis, Jhan Noiding, Jhans zone, Jhan Kiekin, Christiaen Doedin ende Jhan van den Dale, corijers

Jhan Noidin, Willems zone, Jhan Moes, Jacob Haeuwe, France Doem, rade
Lambrecht Gaerd , Gillis de Paiere, ende Jhan van der Beke, over al tcommuunvan der kuere

ende van den dorpe van Poperinghe, omme eeuwelike, ghetrauwelike wel te houdene ende te vulcomene alle de wijsdomme voorseid, hebben belooft, ghezworen ende ghezeikert, beloven, zweren ende zeikeren bi eede ende bi zekereden

ende hebben ons verbonden ende verbinden over ons, onse hoir ende alle onse nacommers, uter macht van eenre goeder procuratie, ons ghegeven bi al der kuere ende den dorpe van Poperinge,

dewelk de steide van Ypre tharewart heift alle de wijsdomme , ende elc bi hem, eeuwelike wel te houdene, up alsulc goed te verbuurne als die van Ypre up ons ghewijst hebben, updat wire in enech point jeghen deden.

Ende omme dit loyalike te houdene, wi doen van ons renuncieren ende scelden quite alle de zaken in erdrike, die ons , onsen hoire of onsen naercommers te baten soude moghen commen, omme in enech point hierjeghen te doene van pointe te pointe

alsoos voren de stede van Ypre ons ghewijst heift te doene, ende hebben dese lettere ghezeighelt met onsen zeighelen, utehanghende, ende hebben metgaders den wisers van Ypre voornomd, meerre vezeikertheiden hiertoe gheroupen ende ghebieden werden prelaten, religieusen ende discreten, **meester Alarde**, provost van Sinte Marins tYpre, den here **Jhanne, provost van Vormezele** ende den heere **Inghelramme, abt van Zunnebeike**, omme te horne ende te kenne de wijsdomme voorseid ende hebben hem ghebeiden dat zi hieran willen hanghen hare zeighele, metgaders den zeighele van der voorseide steide van Ypre ende met den onsen.

ende wij, bi den ghedooghe van Gode prelate ten steiden voorseid ter nerenster beide van den wisers van Ypre voornomd ende van den goeden lieden van Poperinghe, kennen da twi waren ter steide dar alle deis dinghen voorseid waren ghewijst ende ghedaen, alsoos voorseid es, ende hebben ter beide van den wisers ende van den goeden lieden van Poperinghe voorseid deise lettere ende dit instrument ghezeighelt met onsen zeighelen, metgaders den haren.

Ghedaen int jaer ons heren M CCC viere ende veertich, den zeivensten dach in oestmaend.

Ego vero, Martinus dictus Mesevanghere, clericus Morinensis dyocesis, publicus sacrosancti Romani Imperii auctoritate notarius, presens fui in s camera que dicitur Camera Scabinorum, in halla Ypensi, unacum religiosis et honestis viris, dominis Alardo, Saneti-Martini Ypensis, et Johanne, Beate-Marie Formoselensis monasteriorum prepositis, ac Ingerranno, abbate monasterii Beate-Marie de Zinnebeke, ordinis Saneti Augustini, Morinensis dyocesis, neenon commissario ac notario publico, et testibus infrascriptis, anno a nativitate Domini millesimo, CCC^{mo} quadragesimo quarto, inductione duodecima, mensis augusti die septima, hora ipsius diei quasi nona, pontificatus sanctissimi in Christo patris ac domini nostri, domini Clementis, digna Dei providentia pape sexti, anno tercio; ubi vidi et audivi quod providi et honorabiles viri, advocatus, seabini, consiliarii, decani, hoofmanni aliique jurati ville Ypensis, per discretum virum Johannem, dictum de Duaco, clericum, litteras suprascriptas seu presens publicum instrumentum legi fecerunt in presentia seabinorum, correariorum et quorundam aliorum habitatorum de Poperinghe superius nominatorum, pro se ac omnibus et singulis habitatoribus totaque communitate ipsius ville et cure de Poperinghe, quoad hoe et ad alia infra scripta instructorum sufficienter per litteras procuratorias et fundatorum, in dicta camera existentium, dixerunt, ordinaverunt, judicaverunt et pronuntiaverunt prout in predictis litteris seu presenti publico instrumento continetur. Que omnia et singula, in eisdem litteris seu eodem publico instrumento contenta, prefatus Johannes de Duaco, discreto viro Bernardo de Rine, clero, notario in curia Morinensi, commissario ad audiendum et recipiendum recognitiones, promissiones, obligationes et renuntiationes illorum de Poperinghe predictorum, per venerabilem et discretum virum, dominum Officiale Morinensem depuato, prout per patentes litteras, sigillo curie Morinensis sigillatas, ibidem exhibentur.

bitas, clarius constabat (1), de flamingo in gallico diligenter expositus, ac illos de Poperinghe prenominatos, si ea ibidem lecta et exposita intellexerant, requisivit. Qui responderunt, omnes et singuli, quod ea omnia et singula bene intellexerant et ad plenum. Et hiis dictis, ordinatis, judicatis, pronuntiatis, publicatis, lectis et expositis, prefati seabinii, correarii et alii de communitate de Poperinghe s 5 prenominati, habito consilio inter eos, spontanea et mera voluntate sua, ut dicebant, coram prelatis supradictis et etiam coram prefato Bernardo de Rine, commissario prout supra, nequaon coram nobis notariis publicis et testibus hic subscriptis, ad hec vocatis specialiter et rogatis, acquieverunt dictis ordinatio- nibus, judiciis et pronuntiationibus antedictis, eaque omnia et singula tenere 10 imperpetuum ac inviolabiliter observare et completere, loco, vice et nomine scabinorum, correariorum ac habitatorum tam presentium quam futurorum et totius communitatis ville seu cure de Poperinghe, nobis, notariis publicis hic subscriptis, stipulantibus nomine et vice omnium et singulorum quorum interest vel intererit, de manibus eorum in manibus nostrorum notariorum 15 publicorum fide et juramento corporaliter prestitis ab eisdem, sigillatim et successive stipulatione solemnri promiserunt, et ad hec seipso omnes et singulos neconon habitatores et totam communitatem dicte ville seu cure de Poperinghe, eorumque heredes sive successores effeaciter obligaverunt, sub pena, constrictione et emenda in superscriptis litteris seu presenti publico 20 instrumento contentis, ordinatis, judicatis, pronuntiatis et expressis; volentes et consentientes, nominibus quibus supra, quod ad hec compelli possent per excommunicationis et interdicti sententias, auctoritate curie Morinensis seu alias, prout contra eos dictum extitit ordinatum etiam et superius judicatum. Super quibus ipsi seabinii, correarii et alii de Poperinghe prenominati, nomi- 25 nibus quibus supra requirebant diligenter prenominatos prelatos ut ipsi singil latim ac eorum quilibet superscriptis litteris seu presenti publico instrumento sigilla sua apponeren, ad injorem roboris firmitatem. Requisierunt etiam nos, notarios publicos, hic subscriptos, qualius eisdem litteris seu eidem publico instrumento, ut tabelliones et notarii publici, signa nostra consueta appone- 30 remus, invocantes ad hec assistentes et presentes in testimonium premissorum.

Et ideo, hec publicando, hic me propria manu subscripti, presentibusque litteris seu presenti publico instrumento signum meum, unacum sigillis dictorum prelatorum ac signo et subscriptione Theodorici, notarii publici infrascripti, consuetum apposui, rogatus et requisitus, in testimonium veritatis premissorum, sub anno, inductione, pontificatu, mense, die, loco et hora pre dictis, presentibus unacum prelatis predictis, religiosis viris, dominis Johanne Paeldine, Sancti-Martini Yprensis, Johanne Slavaris, Beate-Marie Formose-lensis et Tristanno Wouterloot, Beate-Marie de Zinnebeke monasteriorum canoniciis regularibus, ordinis et dyocesis predictorum, neconon venerabili viro 10 magistro Thoma de Lo, licentiatu in legibus, Francisco Brodronken, et pluribus aliis dicte dyocesis, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

Et ego, Theodoricus Visschere, clericus Morinensis dyocesis, publicus auctoritate sacrosancti Romani Imperii notarius, premissis omnibus et singulis dictis, ordinationibus, pronuntiationibus, sententiarum prolationibus, requisitionibus, responsionibus, promissionibus, fidei et juramenti interpositionibus, stipulationibus ac sub predictis penit et emendis obligationibus, ceterisque omnibus et singulis superscriptis, unacum prenominatis prelatis, commissario, notario publico et testibus superscriptis, presens interfui eaque vidi et audivi, hic me propria manu subscripti, ac signum meum consuetum, unacum sigillis dictorum prelatorum ac signo et subscriptione superscripti notarii publici, in testimonium premissorum apposui, sub anno, inductione, mense, die et pontificatu quibus supra, rogatus.

Op de 24ste augustus 1344 krijgen we een brief van het bisdom Thérouanne waarin verklaard wordt dat men in Poperinghe het vonnis aanvaart. Ook hierin wordt het Popeirngs schepencollege – het camera scabinorum - opgenoemd.

640.

Lettres du clerc de l'official de Thérouanne rendant compte à ce dernier de la cérémonie d'acceptation par les mandataires de Poperinghe, du jugement rendu par le magistrat d'Ypres contre Poperinghe (n° 639).

1344, 24 août.

ORIGINAL : Ypres, Archives Communales. Chartes n° 550. Original scellé du sceau de B. de Rinc. A cet acte sont attachés les actes n° 638 et 641.

Viro venerabili et discreto domino suo, domino officiali Morinensi, Bernardus de Rinc, clericus vester, in hac parte commissarius, unacum venerabili viro decano Christianitatis Yprensis, cum illa clausula : « Vobis et vestrum cui-libet, etc. » specialiter deputatus, omnimodam reverenciam cum debito famulatu. Noverit vestra discretio veneranda me personaliter accessisse ad villam Yprensem, et in camera que dicitur Camera Scabinorum, dicte ville, comparuisse anno Domini millesimo CCC^o quadragesimo quarto, feria tercia, in festo sancti Bartholomei (¹), hora quasi nona ejusdem diei, in qua quidem camera comparuerunt sapientes viri : Johannes de Haringhes, Johannes Bart, Petrus Robart, Christianus Hardebolle et Jacobus de Provende. scabini; Johannes de le Wedde et Willelmus Copman, correarii; ac Lambertus Gart, Johannes Melis, dictus Zuarte, et Balduinus Doedin, confratres seu habitatores cure sive ville de Poperinghes, se gerentes pro aliis conscabinis suisque concor-reariis ac tota communitate dicte cure sive ville de Poperinghes, per ipsos et de consensu ipsorum omnium et singulorum ad hoc instituti et missi, ut dicebant. Qui vero prenominati scabini, correarii et confratres seu habitatores dicte cure sive ville de Poperinghes, vice et nominibus ipsorum et aliorum conscabinorum, concorreiariorum et tocius communitatis et habitatorum cure sive ville de Poperinghes predicte, in presentia mea, necnon providorum et honorabilium virorum, advocati, scabinorum, consiliariorum, decanorum, hof-manorum et juratorum ville Yprensis, necnon plurimum aliarum personarum in dicta camera circonstantium, publice dixerunt et recognoverunt prefatos advocatum, scabinos, consiliarios, decanos, hofmanos et juratos ville Yprensis, super debatis, contentionibus, controversiis et guerris nuper ortis et habitis inter ipsos et villam seu universitatem Yprensem, ex parte una, et dictos scabinos, correarios et communitatem de Poperinghes, ex altera, super quibus illi de Poperinghes predicti se supposuerant voluntati, dicto seu ordinationi

dictorum advocati, scabinorum, consiliariorum, decanorum, hofmanorum Yprenium, dixisse, ordinasse, judeasse seu pronunciasse modo et forma contentis in quibusdam litteris, in ydiomate flamingo conscriptis, sigillis religiosorum virorum, prepositorum Sancti-Martini Yprensis et de Formezeles, s neenon et abbatis de Zinebeke, unacum pluribus aliis sigillis illorum de Poperinghes, ut prima facie apparebat sigillatis; que quidem littere, prenominatis scabinis, correariis et confratribus seu habitatoribus de Poperinghes ibidem presentibus, exhibite fuerunt et ostense, et plures eorum agnoverunt sua sigilla eisdem litteris fore appensa, se dictas litteras et contenta in eis scivisse 10 et legi audivisse dicentes; in quibus vero litteris inter cetera legitur in sustanciam coatineri quod prefati advocatus, scabini, consiliarii, decani, hofmani et jurati ville Yprensis, habito super hoc longo, maturo et previso consilio cum deliberatione diligentia ad removendum omnem materiam discordie et discentionis et ad nutriendum pacem inter partes predictas et totam patriam 15 is flandrensem, super premissis dixerunt, ordinaverunt, judicaverunt seu pronunciaverunt :

Primo, quod illi de Poperinghes decetere imperpetuum non conficiant etc.
(suit la traduction latine du jugement d'Ypres imprimé sous le n° 639 avec ses ratifications et certifications).

20 Insuper vestram venerandam discretionem, ad majorem cautelam, tenore presentium certifico quod primitus, scilicet die sabbati post festum beati Petri ad Vineula ultimo preteritum ⁽¹⁾, Petrus Robart, Egidius Martin, Johannes de Haringhes, filius Johannis, Johannes de le Wedde, Cornelis de l'Ecoute, Willelmus Copman, Lambertus de Bonte, Johannes Riveveis, Johannes Noydin, filius Johannis, Johannes Kickin, Christianus Doedin, Johannes Noydin, filius Willelmi, Johannes Moys, Jacobus Hauwe, Franciscus Doom et alii quamplures de villa de Poperinghes tam scabini et correarii quam confratres et de communitate dictae ville de Poperinghes et pro scabinis, correariis et tota communitate dictae ville de Poperinghes se gerentes et pro 25 ipsis sufficienter instituti et missi, ut dicebant, in camera predicta coram me extune commissario vestro, neenon coram religiosis et honestis viris dominis Alardo

Sancti-Martini Yprensis et Johanne de Fourmezeles ecclesiarum prepositis, ac Ingerranno abbate de Zinebeke ac etiam coram Martino Mesewanghere et Tirrico, filio Petri alias Vischere, publicis auctoritate imperiali notariis, etiam coram advocate, scabinis, consiliariis, decanis, hofmanis et juratis ville Yprensis cum alterius populi multitudine copiosa constituti, litteras predictas per discretum virum Johannem de Duaco, clericum, in verbis flamingis, dictum, ordinationem, judicium et pronunciationem suprascriptas continentis legi audiverunt et eis perfectis, habitoque consilio inter ipsos, omnibus et singulis dictis, ordinatis, judicatis seu pronunciatis per prefatos advocate, scabinos, consiliarios, decanos, hofmanos et juratos ville Yprensis, prout in 30 ipsis litteris continebatur, extune acquieverunt eaque tenere et servare et contra non venire, fide et juramentis prestitis ab eisdem, et se et suos heredes sive successores ad hoc obligaverunt ac juridictioni ordinarie curie Morinensis supposuerunt, modo et forma suprascriptis. In quorum premissorum testimonium, presentem rescriptionem meam manu propria scripsi et confeci, eidemque 35 sigillum meum apposui, rogatus.

Datum et actum anno et diebus suprascriptis.

(Sur le pli) Non est inde copia facta.

*Lettres de l'official de Thérouanne approuvant le jugement rendu
par Ypres contre Poperinghe.*

20

1344, 6 septembre.

ORIGINAL : Ypres, *Archives Communales*. Chartes n° 531. Cet acte, scellé du sceau de l'official, est attaché à ceux imprimés aux n° 638 et 640.

INDIQ. : I. DIEGERICK, *Inventaire des chartes de la ville d'Ypres*, t. II, p. 437.

Universis presentes litteras inspecturis, officialis Morinensis salutem in 25
Domino. Notum facimus quod nos, consideratis omnibus et singulis contentis

in rescriptione dilecti et fidelis nostri Bernardi de Rinc, clerici notarii in curia Morinensi, ad hoc commissarii nostri, cui presentes nostre littere sunt infixe, ea omnia et singula, in quantum civiliter procedunt, laudamus, approbamus et rata habemus ac si acta, dicta, promissa et recognita fuissent in jure coram nobis, eaque, prout in nobis est et possumus, auctoritate ordinarii confirmamus, jure cuiuslibet alterius semper salvo. In cuius rei testimonium, presentibus litteris sigillum curie Morinensis duximus apponendum.

Datum anno Domini millesimo CCC° XLIII°, feria secunda ante festum Nativitatis beate Marie Virginis.

Ook onze Lodewijk van Nevers II, de graaf van Vlaanderen, mocht nog zijn stemmetje verheffen om bij akte, in het jaar 1344 te verklaren dat de Ieperlingen alle misdaden die ze te Poperinge begaan hadden en de schade die ze onder andere aan de kerken – en aan de eigendommen van de abt van Sint Omaars - gedaan hadden, vergeven werd. (D'hoop) Bij deze verzoening waren van uit Poperinge Jehan van de Wedde, Lambers de Provendes, Jakemes Selin en Jakemes De Griet aanwezig.

En daarmee sluiten we dit bijzonder dossier over de perikelen van het jaar 1344 af.

Cartulatium: Récueil des chartes du prieuré de Saint-Bertin, à Poperinghe ...

Louis, comte de Flandre, de Nevers et de Rethel, met fin aux débats, qui s'étaient élevés au sujet d'injures et de violences faites et exercées par ceux d'Ypres contre ceux de Poperinghe et l'abbaye de Saint-Bertin.

1344, Nous Loys, coens de Flandres, de Nevers et de Rethel, a tous cheaus, qui ches presentes lettres verront et orront, saluut. Sachent tout, que, comme religieuz li abbes et couvens de le eglise Saint Bertin, en Saint Omeir,

environ.

se fuissent trait pardevers nous, comme a leur gardien especial, de tout che, que ledite eglize a ou puet avoir, ou a yelle en aucune maniere doit ou puet appartenir dedenz nostre pais de Flandres, et pour la cause de ledite garde, nous aient priet et requis a grant instance, que nous leur fesissiens faire adrechement et amendement convenables de plusieurs meffais, transgressions et injures, pertes et damages, quil disoient iestre fais et perpetrez a eaus, leurdite eglize et cheaus de leur ville de Poperinghes, par cheaus de nostre ville dYppre, par plusieurs fois et en plusieurs manieres, tant en maisons ardoir, en gens tuweir, comme en faisant prejudice et injure a ledite eglize saint Bertin, et ensi en amennuyant le mueble, rente et hiritage dycelle eglize, ensi que che et plusieurs autres chozes, en le demande desdis religieus sour che faite, et a nous de par eaus baillie, pour cheaus de nostredite ville dYppre contraindre a che faire amender, plus plainement apparoient; et nous a ledite requeste desdis religieus eussions assigne journee pardevant nous a cheaus de nostredite ville dYppre, pour respondre a nous a ledite demande des religieus dessusdis, et pour proceder sour che, ensi comme de droit et de raison seroit a proceder. Et cil de nostredite ville dYppre eussent le response de par eaus faite sour ledite demande, avons baillie par escrit, et en apres, a le requeste de cheaus de nostredite ville dYppre, eussions assigne certaine journee as religieus et a cheaus de Poperinghes dessusdis, pour esteir a droit devant nous sour les demandes touchans les coes dessusdites et autres, que cil de nostredite ville disoient et entendoient a faire et a demander, par maniere de reconvencion, as religieus et a cheaus de Poperinghes devantdis. Nous, considerans le debat et discord meut entre lesdites parties, desirans mettre et norir pais entre eaus et tous nos subgez, enissons priet et requis pour bien de pais as meismes parties, kil des dessusdites demandes et de tous debas, descors, contens, meffais et rankunes, fust en gens tuweir, en maisons ardoir, ou autrement en quelconque maniere que ce fust, qui ont este, sont ou puent iestre entre eaus jusques aujourduy, soient cil de nostredite ville dYppre ou les singulieres personnes dycelle, encontre les religieus ou ceaus de Poperinghes devantdis, ou les meismes religieus ou cil de Poperinghes en-

Poperinghes devantdis, ou les meismes religieus ou cil de Poperinghes encontre ceaus de nostre ville dYppre, ou les singulieres personnes dycelle, soit conjointement ou devizement, et especialement et closement de toutes demandes et calainges et de toutes autres coes queiles que elles soient, que les devantdites parties porroient du tans passe demander lun a lautre en quelconque maniere que ce fust, se vaussissent comporter, de haut et de bas et du tout en tout en nostre dit et ordenanche, et les devantdites parties, cest a savoir monsingneur Henri . . . , abbes et sire Jehans Canne, moisnes et procureurs de ledite eglize de saint Bertin, pour lesdis religieus et en leur nom, a che faire soflissamment fondeis, sire Jehans de le Clite advoe, Denis Wildegans conselgier, et maistre Jehan Berengier, clerc de nostredite ville dYppre, pour ceaus de nostre meisme ville

et en leur nom, Jehans de le Wedde, Lambers de Provendes, Jakemes Selm et Jakemes le Griet, pour ceaus de Poperinghes et en leur nom, procureurs a che faire de par les dessusdis soflissamment fondez et commis, eussent compromis de toutes les coeses dessusdites, en le maniere comme dit est, et a nostredite priiere et requeste, en nostre dit et ordenance. Nous, eu deliberacion et avis par nous et nostre conseil sur toutes les choses dessusdites et cascune dycelle, considere le tans des rebellions et esmeutes, qui ont este en nostre pais de Flandres, et toutes autres coeses, qui a che sont a considerer, disons, prononchons et ordenons, iestre et demourer a perpetuite boine et ferme pais entre les dessusdites parties, et maiement entre ceaus de nostre ville dYppre et les singulieres personnes dycelle et ceaus de Poperinghes dessusdis et les singulieres personnes, et cil de Poperinghes et les singulieres personnes encontre eaus, de toutes les coeses dessus esrites et cascune dicellez et de ce que en puet dependre. Et sil avenist, que ja ne avinge, que ledite pais ne fust tenue en le maniere comme dit est, ou enfainte ou encontre icelle fait en aucune maniere, celle ville desdites deus villes, qui ledite pais ne tenroit ou enfaindroit, ou feroit al encontre en quelque maniere que ce fust, ou mafferoit lune a lautre en aucune maniere, pour la cause et occoision des choses dessusdites ou daucune dycelles, kerroit en une paine et amende de siis mille livres parisis, a paier de che deus mille livres parisis a monsingneur le evesque de Therewane, deus mille livres parisis a nous et deus mille livres parisis a ycelle ville des deus, qui ledite pais tenroit, et sour lequelle ycelle pais seroit enfainte. Et chieus ou chil, que ledite pais enfaindroit ou enfainderoient, iche faisant pour le cause et le occoison des coeses dessusdites ou daucune dycellez, seroit corrigiet selonc le loy et le coustume du lieu, en le maniere comme il appartendroit, comme bri-seur de pais. Et est nostre entente et ensi le disons et declarons, que comment que aucune ou aucunes singulieres personnes ou linage ou linages, tant de nostredite ville dYppre comme de Poperinghes, enfainst ou enfainsissent

nostredite ville dYppre comme de Poperinghes, enfainst ou enfainsissent le dessusdite pais, ou fesist ou fesissent en aucune maniere encontre icelle, le paine ne amende des siis mille livres dessudites ne seroit pour ce nulement fourfaite ne encourrue. Mais se li cors de nostredite ville dYppre, ou le plus grande ou le plus forte partie dicelle, issist nostre meisme ville dYppre, a son de clokes, a bannieres desploies, et alaissent sour cheaus de Poperinghes, et combatissent a eaus ou arzissent icelle ville, ou communement desreubaissent, sauve che que ce ne fust de nostre command, ou cil de Poperinghes ou le plus grande ou le plus forte partie deaus, ississent de Poperinghes, en autelle maniere, et alaissent vers Yppre, et combatissent a eaus, ou arzissent icelle ville, ou communement desreubaissent, a dont et en tel maniere seroit ledite paine et amende fourfaite et encourrue et en nule maniere autrement. Et ensi le disons et prononchons, que del injure, que cil de nostredite ville dYppre

ou les singuleres personnes dycelle puent avoir fait, en le occoison des choses dessusdites, ou aucune dycelles ou autrement en tans passe, a le eglise, labbe et le couvent de saint Bertin dessusdis, prieront lidit procureurs de nostredite ville, el nom dycelle et des singuleres personnes dycelle, as devantdis abbe et procureurs de le eglise et couvent devantdis, el nom dycelle eglise et du couvent, que che, que il ou aucun deaus as choses dessusdites ou aucune dycelles leur puent avoir mesfait, faisant prejudice a eaus en aucune maniere, il leur voillent pardonner el nom dessusdit. Lquel procureurs a nostre requeste iche el nom dessusdit en autel maniere firent. Lquel abbes et procureurs, el nom deaus, de ledite eglize et du couvent saint Bertin, pour eaus et leur successeurs, pardonnerent simplement et du tout en tout, a le priere de nous et des procureurs de nostredite ville dessusdis, faite comme dit est, toute le injure, et tout che, que tout cil de nostredite ville dYppre ou les singuleres personnes dycelle ont ou puent es choses dessus escriptes ou aucune dicelles, ou autrement en quelconque maniere que che fust, avoir fait ou mespris du tans passe a le eglise, labbe et le couvent saint Bertin dessusdis, et a ceaus de Poperinghes, sans ent a ceaus de nostre meisme ville dYppre ou as singuleres personnes dycelle jamais en tans avenir rien demander ou calengier par eaus ne par autrui. Et ensi pour che, que ledite eglise saint Bertin a ou puet avoir encourruaucuns coups, frais, pertes et damages, en loccoison des choses dessusdites ou daucune dycelles par cheaus de nostredite ville ou les singuleres personnes dycelle, volons et a che faire commettons nostre ame vallet Josse de Heimsrode, ke il de che enquierch de par nous et en nostre nom, et che quil en trouvera par sedite enqueste, nous rapport che foyalement, par quoy nous en puissions dire et ordeneir che que boin et raison nous samblera. Et parmi nostre present dit et ordenance disons et volons, que les dessusdites parties soient et demeurent a tous jours mais en boine pais et en transquillite, et aussi boin ami, comme il furent onkes en tans passe, et especialment cil de nostredite ville dYppre et les singuleres personnes dycelle a ceaus de Poperinghes et as singuleres personnes, et cil de Poperinghes et les singuleres personnes

et as singuleres personnes, et cil de Poperinghes et les singuleres personnes a ceaus de nostredite ville dYppre et as singuleres personnes dycelle, sans jamais faire ne venir al encontre, sour le paine et amende dessusdite a fourfaire et encourre en le maniere comme dessus est dit. Et sil avenist, que aucune cose fust obscur en ces lettres, par quoy aucun debat en porroit naistre entre lesdites parties, ou quil eust en aucune maniere mestier de interpretation ou declaracion en tans avenir, nous Loys, contes dessusdis, retenons de ce le interpretation et declaracion vers nous et nos successeurs contes de Flandres. En tesmoignage de ce nous Loys, coens dessusnommez, avons mis no seel a ces presentes lettres. Et nous Henris, par le soufranche de Dieu, abbes, et Jehans Canne, moisnez et procureurs de saint Bertin dessus nomme, pour nous, nodite

eglise et le couvent dycelle et nodite ville de Poperinghes, en tant quil nous touke; et nous Jehans de le Clite advoez, Denis Wildegans, conselliers, et Jehans Berengers, clers de ledite ville dYppre, comme procureurs dessusdit; et nous Jehans de le Wedde, Lambers de Provendes, Jakemes Selm et Jakemes le Griet, comme procureurs de Poperinghes, ou nom desdites ville, pour elles et les singulieres personnes dycelles, tenons, loons et approvons le dit et lordenanche de no treschier et ame singneur monsingneur Loy conte dessusnomme iestre boins, justes et loyaus, et les promettons ou nom dessusdit a tenir par nous et nos successeurs de point en point a tous jours perpetuelement, sans jamais dire, faire, ne venir al encontre. Et pour chou que lidite ville de Poperinghes na mie propre seel, nous, Simous Malin, Henris Bette, Lambers Godewin, Willaumes Diedeman et Lambers Melis, eschevin; et Willaumes le Grave, Mainfroit Wyd, Willaumes Buxorere, Brixis le Dammere et Jakemes du Broec, coriier de ledite ville de Poperinghes, prions et supplions a no treschier et ame singneur monsingneur labbe de saint Bertin devantnommeit, que il voille mettre son saiel a ces presentes lettres en confirmant les nostres. Et nous Henris, par le soufrance de Dieu abbes devantdis, a le priiere desdis eschevins et corriiers de nodite ville de Poperinghes, avons mis no seel a ces presentes lettres. Et ensi nous, abbes et couvens dessusnomme, pour ce que nous volons toutes les coses dessusdites et cascune dycelles iestre bien et fermement aperpetuite tenu en le maniere dessus escrit, en tant comme il nous touke, ou nodite eglise, ou puet ou porra touchier en tans avenir, avons nous, pour nous et nos successeurs, a ces presentes lettres mis nos seaus. Et nous, advoe et eschevin de ledite ville dYppre, pour nous et pour le communite de ledite ville dYppre et les singulieres personnes dycelli, avons fait mettre le seel de le devantdite ville dYppre a ces presentes lettres. Et ensement nous, eschevin et coriier de Poperinghes devantnomme, pour nous, ledite ville de Poperinghes et les singulieres personnes dycelli, avons mis nos seaus a ces presentes lettres, en tesmoignage de coses dessusdites. Che fu faite etc (1).

Uit het Jaerboek van Korrijk leren we over het jaar 1345 het volgende:

Vlaenderen nu in dry gouvernementen verdeeld zynde, Artevelde besloot met den koning van Engeland, dat onzen graef aen den gemelden koning Eduard manschap zoude zweeren of dat men hem van zyn graefschap zoude onterft hebben en den zoon van den koning Eduaerd als graef erkennen, **ten welken eynde Artevelde binnen Gend met een lyfwagt van 500 mannen, die den koning van Engeland hem gegeven had, gekomen was, wiens groot gezag en opgeblaezene verwaendheyd de Gentenaers niet konnende verdraegen, hebben zy hem op den 17 julius bye enen oploop in zyn huys vermoord**, waerom den Koning Eduard zwoer deze dood te zullen vreken.

De macht van de drie steden blijft groot en in 1346 gaan ze op heroveringtocht in het huidige Frans Vlaanderen.

De Gentenaers met de andere Vlaemingen erneemen veele plaatzen in Frans Vlaanderen ontrent sint Venant, zy belegeren **Bethune**, welke stad door Roland van Pycke en dry andere ridders voor den koning Philippus wel verdedigd wordt;

't beleg word opgebroken wanneer zy verneemen dat er eenen grooten slag tusschen de twee koningen aenstaende is, en zy vertrekken naer den kant van **Duynderke**, om deeze streeke in geval van nederlage te dekken.

Op den 26 augustus is den berugten **veldslag van Crecy** by Abbeville in Picardien voorgevallen **tusschen de Fransche en de Engelsche**, alwaer onzen graef gedood en zyn lichaem gevonden wierd in eenen gragt tusschen het lis.

Crecy

De slag van Crecy op 26 augustus 1346 was voor de Engelsen een grote overwinning. De Fransen die tot 15 maal in stormloop op de Engelse troepen afstormden werden omzeggens totaal afgeslacht. Daarbij werd voor het eerst kanonnen op het slagveld ingezet. De gevechten eindigden pas op de 28^e augustus toen ook een aantal ter hulp gesnelde gemeentelijke milities werden afgeslacht. Hierdoor gesterkt trok het Engelse leger langs de kust, verwoeste de buitenwijken van Bonen, brandde Wissant plat en trok naar Cales. Deze stad hield lang stand en werd pas ingenomen op 4 augustus 1347. Cales was een Engelse stad geworden.

Door het overlijden van Lodewijk van Nevers, die vanaf nu Lodewijk van Crecy genoemd werd kregen we een nieuwe graaf, Lodewijks zestienjarige zoon **Lodewijk van Male**. Hij wachtte niet lang om naar Vlaanderen te komen.

Op den 7 september, den graaf Lodewyk van Male komt naer Vlaanderen uyt Vrankryk, ten verzoek der steden van Gend, Brugge en Iper, alwaer hy als graef, op zekere voorwaerden, ontfangen word by expresse beveelen van den koning Eduard van Engeland. Hy deed vervolgens eerst zynen intreeede tot Kortryk en ging vandaer naer Iper, Brugge en Gend, wordende hem overal veele geschenken gegeven en den eed van getrouwigheyd gedaen. Hy vergeeft alle de misdaeden wegens de voorgaende beroerten.

*Onze jonge graaf werd door de drie steden ‘dood geknuffeld’. Zijn eerste ‘beleidsdaad’ tegenover Poperinge trok op niet veel. **Op de 3de december 1346** keurde hij het oordeel dat tegen de Poperingenaars gemaakt was geworden, goed. (Editie De Pauw).*

Lodewijc, grave van Vlaendre, van Nevers ende van Rethel, doen te wetene allen denghene die dese letten zullen zien of horen lezen,
Dat voor ons ende voor onsen raed quamen in propren personen up
den derden dagh van decembre in onse camere te Oudenaerde, int
jaer ons heren dat men creef M CCC sesse ende vertich
Gillis de Payere, als scepene van den dorpe van Poperignhe,
Jan vander Wedden, als corrier,
Jan Melis, Jacob Dolfin ende Jan Geraerd, over tcommun vanden
vorseide dorp van Poperinghe,
verzoekende ende begherende met nerestne na de vorme van den
verbinden dat de goede lieden van onser stede van Ypre up de goede

lieden van de dorp van Poperinghen vorseid sprekende ende beseghelt hebben,
dat wij diezelve verbinde ende beseghelte up de vorseide goede lieden ende commun van
Poperinghen zouden willen approberen ende confermeren met onsen zeghele uthanghende,
dwelk wij ghreed zullen zijn te doene, zo welken tijden dat onzen zeghel vulmaect zal
wezen, zonder meer moeyenessen van den goeden lieden van Poperinghe vorseid,
behoudende altoos in allen saken onser heerlicheiden ende onsen rechten.

Ghegheven up den dach ende tajer vorschreven onder den zeghel van onsen lieven ende

ghetrauwen rudder ende raed, den here van
Hallewine, bi ghebrec van den onsen
Par monseigneur le conte le relacion de tout
le conseil

Lodewyc van Male – 1330 – 1384 –
werd graaf van Vlaanderen van 1346 tot
1384. Hij was enig kind en opvolger van
Lodwijk I uit het huis Dampierre en van
Margaretha van Frankrijk. Na de slag bij
Crecy waar hij streed voor Filips VI van
Frankrijk en waarin hij ernstige
verwondingen opliep, verbleef hij tot
november 1346 op het kasteel van de hertog
van Brabant te Tervueren. De weversgilden,
die in de Vlaamse steden de feitelijke macht
in handen hadden, dwongen hem ertoe
koning Eduard III van Engeland als suzerein
te erkennen en zich te verloven met diens
dochter Isabella. Dat gebeurde te Sint
Winoksbergen in maart 1347.

Op aanraden van koning van Frankrijk en
met de steun van paus Clemens VI en van
hertog Jan III van Brabant verbrak Lodewijk

zijn verloving en vluchte in april 1347 naar Frankrijk. Reeds op 1 juli 1347 had te Tervuren
zijn verloving plaats met Margaretha, dochter van Jan III van Brabant met wie hij kort daarna
in het huwelijk trad te Vilvoorde. (1350-1405).

Ondanks dit huwelijk had Lodewijk tientallen bastaardkinderen.

Nadat hij met Eduard III van Engeland tot een vergelijk was gekomen, kon hij in 1349 terugkeren naar Vlaanderen en zijn vader opvolgen.

Filip Hooghe *schrijft*:

Intussen was de Vlaamse bevolking oorlogsmoe geworden en liepen algauw verscheidene steden over naar de graafelijke partij. Enkel Gent en Ieper bleven over: de opstandelingen in deze steden eisten waarborg van amnestie en eerbiediging van hun stedelijke privileges. De Ieperlingen voelden nochtans vlug aan dat de graaf uit ander hout gesneden was dan zijn vader. Deze zette immers een rigoureuze repressie in tegen de opstandelingen wat dan weer zijn voordelen had voor de Poperingenaars.

Filip Hooghe

geconcentreerd aan het werk...